

POLOTE LETA LOMA SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

¹ Na Polote, Ya:su Kelisokono wokodawala, iyo, ebena sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila, mabu Godote na ka:na:mite ebema: laweniya nale ebena Wade Tabo ka:kiyawaonama: ☆

² Me Wade Tabo ebe Godote dopamo nanitabonomolo ka:pema: ebena woki awokalimipido degiya, me ebe tanalola, iyo, ebete ebena Wade Tabono pe tanalo ebena Wade-talena Bukalo iyalo tetenomolo awokalimiya. ☆

³ Ebema: me Wade Tabote Godokono Guduno tanalo ma kunu awokalimina, ebete Da:ibidikono walone gudi magumune lumagino apa:mo me opamo apawokaliya, ⁴ ega:walo ebete me opolo eba okolinalo Wade-talena Uliyanano ololonomamo okolinami, ebena Godote ebena Guduno nanitabo tanalo kawokalima: ebe a:e magumune igilamo adipatiya. Iyo, me Gudu ebe aimano Kawodawa Ya:su Kelisotela.

⁵ Nanitabola, Kelisokono mailote kawonomoma: keda:ma: Godote na nilakapolo laweniya, ma kunu na ebena alibodawama: eba eda:nalo nale me opono iyaiya epo bilibilinomo ebetamo kemagaelenakoma:, ebena iba:te ebe nanitabokobi midi magumulo ebetamo ka:tudila:oma: ☆ ⁶ Ebema: la: piyate Loma kawo

☆ **1:1:** Ali 9:15 ☆ **1:2:** Lom 16:25-26 ☆ **1:5:** Ali 26:16-18; Gal 2:7-9

duliyomololo dilukuliawenama, Godote ebena woko magumudo la: atumu a:keka:la:miyata la:le Ya:su Kelisokonoma: keda:wenama:.

⁷ Ebe mabuma: Loma duliyomolo epo magumulo la: piyate Godokono epoma: keda:wenama: ebete ebena nilakapo kimalagidilo magumulo la: deka:la:mitiyala, na Polote la: bilibilinomatamo me leta palibomo. Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta. ✧

Polote Loma Sosi Epatamo Pema: Godotamo Towetowe Tabo Da:kiyawaiya

⁸ Naimano dopo tabo ma kunula, Ya:su Kelisote atamo dosiyodiloamiya, ebe towetowe tabo kiyawao gabodo nale la: bilibilinomono tanaloma: kalakala tabo Godotamo adipatenakomo, mabu me opo kawonomolo epate la:imano nanitabokobi midi tanalo nolowiona. ⁹⁻¹⁰ Numa:la:, nale Godoko kekalakalaiminama: ebena Guduno Wade Tabo kiyawao woko naimano tepo magumuno elawo kawonomamo osiyodilonamo. Ebema: nanitabola, ebete naimano tanalo ma kunu iyatawana, nale tete bilibilinomo epetapilo la: towetowe tabamo eba wadipalatelelo ebe ebo toweomenakomo, ebena ubi ditanamene ebete gabo natamo nosiyodilomene nale la:tamo ka:pema:, mabu tete geyageyanomolo nale ebe tanalo nemakopelenamo. ✧

¹¹ Iyo, naimano ubi kawonomo ma kunula, nale la: da:pulametama ebe tetelo Godokono

Uliyanate ebeno woko kosiyodilonama: kebe iyanomo elawo natamo dikanamiya, nale la: ebe tanalamo ka:powalubilimamota la:le nanitabokobi midi magumulo ka:kodakodaema:.

¹² Ebene ale kapimiya eba ilukulinalo aimano nanitabokobi midi tanalodo idite idi kowalubi, idite idi kowalubi, ebo kowaluba:tiuimalema:, iyo, la:imano nanitabokobi midi tanalote na eba walubinilo, naimano nanitabokobi midi tanalote la: atumu ebo ka:kowalubilima:ta. ¹³ O naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: me tanalo wadenomamo niyatawala:, nale naimano ubi tanalo iyalo iyatiyamo, nale la:tamo pete la:imano Loma duliyomolo kawonomolo Godokono woko eba posiyodilolo nolo da:imi epetapi ka:petapioma:, nale dopamo Yua:pi epetapino iyaiya opolo woko keba kunu kosiyodilonaimo eba kunu. Ebema: nanitabola, tete epetapi bilibilinomolo na nopo alomonakimo la:tamo ka:pema:, wiyasiya iyaiya tanalo epetapiate na odiyobonenakiya. ☆

¹⁴ Numa:la:, Godote na wiya: wokodawama: a:midiniya nale me opo epo bilibilinomatamo ebeno Wade Tabo katama:, ebema: piyate Guliki epagodolo ibino iyaiya mulo woki duwatiya ega:walo piyate uwatea:pima: deda:ona, piyate kawokawo sukulamo da:tolamiya ega:walo piyate iyatawa:pima: deda:ona, nale ibi bilibilinomatamo nanitabolo ba:tonakomo. ¹⁵ Iyo, me ebe mabula, nagodolo ubi kawonomo bitana nale Loma kawo duliyo molamo pete la:imano duliyo molamo e patamo atumu Godokono Wade Tabo

ka:ka:pikiyawaoma:.

Godokono Wade Tabono Elawo Tanalo

¹⁶ Ebema: Godokono Wade Tabo kiyawao mabuma: nagodolo ilipo kitana:, mabu piyate nanitabokobi da:midima:na:, Godote ebene Tabono elawamo ibino igilo ka:mula:lelaemene, iyo, dopamo Yu epate ibino igilo mula:tanalo uwatete ebene Yua:piate atumu ka:kuwatema:na:.

✧ ¹⁷ Nanitabola, Wade Tabote me tanalo awokalimina, Godote epo ibino nanitabokobi midi tanalo kapiyado tuputupupima: midilinako, iyo, epate nanitabokobi midi tanalone wagilimite uwomuamo eba kunu ka:nemaimioma:na:, mabu Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena, “Piyate Godokono tuputupupima: deda:ona, iba:te ebe nanitabokobi midi tanalodo nanitabo igilo kelaema:na:.” ✧

Godokono Ololo Apulo Epo Bilibilinomate Kubakubapima: Deda:ona

¹⁸ Ebema: epono iyaiya kuba osiyodilole tanalo ega:walo ibino tepo magumuno kubakuba woki, Godote ebe tanalo bilibilinomo kanagilamelelaema: ebene kawo dowa tanalomote Unu Duliyomolone napawokala, mabu epono iyaiya kuba tanalate ibi nodiyobolena iba:te Godokono nanitabo tanalo kiyatawaoma:.

¹⁹ Numa:la:, epate ebene tanalo nanitabolo kuima: Godote iyalo tetelo wadewade woki iba:tamo modobolo ikalamiya,

✧ **1:16:** Mak 8:38; 1Kol 1:18-24; Ali 13:46 ✧ **1:17:** Lom 3:21-22; A:ba 2:4

ebe mabuma: ebete ebenu nanitabo tanalo odiyobopiatamo kuba wiya nanitabonomolo kikalaemene. ☆ ²⁰ Nanitabola, Godote me opo dosiyodiliya, ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, epate ebe mabuma: ibino balidinomamo kebe netewa tanalo ulaema: modoboa:noma: deda:onamiya, ebe tanalo ebe ebenu uwomua: teteno elawo tanalo ega:walo ebenu talenanomolo okoli tanalola. Wiyasiya numa:la:, Godote me opo epatamo ebenu tanalo gabo idido modobolo awokaliminako, ebe gabo ebe iba:te ebenu nanitabo tanalo ibino tepo magumuno balida:mo dumina ebe gabola. Ebema: nanitabola, ebete dosiyodiloliya ebe epate me opo ega:walo opono inamabu bilibilinomo ulamete ebenu tanalo ibino tepo magumulo ebo iyatawana, ebe mabuma: gabote nanitabolo kitana: iba:te ibino kuba wiya uwate tanalone kalautioma:. ☆

²¹ Iyo, epate Godokono tanalo eba kunu iyatawaiya, wiyasiya iba:te ebe nani Godoma: gela:no ebe kemoionakia: ega:walo ebetamo kalakala tabo kadipatenakia:, ebema: ibino wokite me osiyodiloa: tanalodo daedalenomoma: eba eda:olamelo ibino tepo magumuno kodakoda wokite idokoma: ebo eda:olamiya. ☆ ²² Ebene ibi a:ka:tuwa: ibi iyatawa kawokawopima: eba gelalo wiyasiya daedalema: gito eda:iya. ☆ ²³ Ebe mabuma: iba:te uwomua: tetelo dokolinamene ebe Kawodawa Godoko amamate tanalo atepate, wiyasiya ida:da:li epetapi amamalatele tanalo

☆ **1:19:** Ali 14:15-17; 17:24-28 ☆ **1:20:** Yauba 12:7-9; Oale 19:1

☆ **1:21:** Epe 4:17-18 ☆ **1:22:** Yel 10:14; 1Kol 1:20

ebo wagilimiya, iyo, iba:te ida:da:li epetapi ibino a:elao apeno ololonomamo, ega:walo goeogoeo epetapino iyaiya ololamo, ega:walo olaola epetapino ololamo, ega:walo kalu epetapino ololamo gito osiyodiloliya. ☆

²⁴ Me mabuma: Godote ibi gito miyapiya, iba:te ibino tepo magumuno kuba daleyā eba awokalilamelo, ibi magumulo idite iditamo, idite iditamo, kawokawo ilipo tanalo ibino apa:mo kosiyodilolenakoma:. ²⁵ Ebema: ebe epono kuba tanalono mabu ma kunula, iba:te Godokono nanitabo tanalone olobila:ote a:da:tanalo kalakalago gito lawiya, ega:walo iba:te me opono iyaiya inamabu amamalatelema: ida:da:lino wokopima: eba eda:olo, wiyasiya ebe inamabu bilibilinomo dosiyodiloliya iba:te ebe nani Kawodawa amamate gito atepiya. Eiye! Modobola epate nani Godo kapiya uwomua: tetelo namamatenama:na:! Me tabo nanitabola, taula.

²⁶ Ebema: nanitabola, me opo epate nani Godo amamate datepiya, Godote ibi atumu gito ka:miyapiya iba:te ibino tepo magumulo kebe kubakuba ubi tanalo kemalagidilolenami ebe ilipo tanalo kosiyodilolenakoma:. Ebe mabuma: kamiyala:te ibino awiago osiyodilo tanalo atepate wiyasiya kamiyale epetapi gabatamo ilipo tanalo osiyodilolenaka, ²⁷ ega:walo atu gabodo dubate ibino kamiyala:go osiyodilo tanalo atepate wiyasiya dubu epetapiatamo ilipo tanalo ebo kosiyodilolenaka, iyo, iba:te dubu gabatamo kubakuba tanalo kosiyodilolema: ibino tepo

☆ **1:23:** Totomu 4:15-19; Oale 106:20

magumulo elanomoma: eda:ona, ebema: ibino kuba wiyate Godogodone iba:tamo modobolo penako. ☆

²⁸ Numa:la:, epate ibino tepo magumulo Godokono nanitabo tanalo ubia:noma: deda:iya, ebema: Godote ibi gito miyapiya iba:te ibino wokilo kuba daleyanomoma: eba eda:olo ebene pukala gito kowakalaminakoma:.

²⁹ Ebe mabuma: ibino tepo magumulo iyaiya kuba bilibilinomo tabokaonomoma: gito eda:iya. Iyo, ma kunu inamabu kawonomamo uwate ubi tanalo, ega:walo ibino woki kuba daleyakobi midili tanalo, ega:walo epetapino inamabuno tanaloma: iba:tamo dowo tanalo, ega:walo epo anakapulame tanalo, ega:walo gowelao tanalo, ega:walo a:da: elemasigi tanalo, ega:walo epetapino ilukuli tanalo kubailame wokino tanalo, me iyaiya tanalate iba:godolo tabokaonomola. Ebene epetapiate pola:na:no iba:te ibino tanaloma: kubakuba tabo gelanaka, ³⁰ iyo, tete idilo iba:te a:da: elemasigi tabamo epetapino tanalo gito kubailamenaka. Ebene iba:te Godotamo eba dowoanalo iyaiya epo epetapi malogolelo ibino kawo amamanomo magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi ebo wadipalatenaka, ega:walo iba:te ibino tepo magumulo olioli kuba osiyodilole tanalo epetapi olenaka, ega:walo iba:te ibino nabila menokobila iba:tamo ka:tudila:onakoa:.

³¹ Iyo, iba:godolo wade woki kapiyanomo idite kitalamena:, ebe mabuma: iba:te kebe tetelo tanalo idi nanitabolo kosiyodiloma: degelanaka wiyasiya walogabo

☆ **1:27:** Kalima 18:22; 20:13; 1Kol 6:9

apulo kosiyodilonakoa; ega:walo iba:te walubi tanalo nigologolodawatamo kiyatinakoa: mabu iba:godolo nilakapo puliyanomola. ³² Iba:te Godokono tuputupu tabono iyaiya tanalo iyalo ma kunu iyatawaiya, kebe dawate ebako kuba tanalo dosiyodilolena, ebete a:e wiya modobolo kelaemene. Wiyasiya iba:te ebe tanalo nanitabolo malagidilola:no atu kubakuba tanalo walo eba kosiyodilolelo, kebe olioli epate ebe osiyodilole magumulo iba:go dapaladabutinaka iba:te iba:tamo ebema: kalakalaonaka.

2

Godote Tuputupu Gabodo Epo Bilibilinomono Tanalo Kanagilamelelaemene

¹ Wiyasiya naimano namutudawa, a:ma: nanisiwale! A:ma: ma kunu akomalagidilala; na modobola lumagi idino tanalo anagilamelema:. Nanitabola, a:ma: eba kunu dowagela:emene, ebe tetelo kuba wiyate a:ma:tamo ka:pemene mabu a:ma: atu kuba tanalo kosiyodilolenakota.

✧ ² Nanitabola, kebe epate iyaiya kuba kosiyodilolenake, nale ibino tanaloma: dopamo egemo, ebene nale tabo idi ma kunu na:kegemo, a iyatawala Godote ebakobako kuba osiyodilolepiatamo wiya ikalaema: ibino tanalo tuputupulo kanagilamelelaemene.

³ Ebema: namutudawa, a:ma: lumagi idino kubakuba tanalo eba anagilamelemelo a:ma:le atu tanalo da:kosiyodilola:wenaka, a:ma: daedale wokilo ma kunu akomalagidilala; na modobola,

✧ **2:1:** Mat 7:1-2; Yon 8:7

Godokono dowā tanalote natamo a:ka:pemene.
⁴ Numa; a:ma: ebako daedale woki demalagidi-laemene, diyala, a:ma:le a:imano tepo magumulo ma kunu da:begemene, “Godote ebenu nilakapo magumulo tete geyageyanomolo kuba osiyodilolepiatamo wiya nanitabolo kikalamenakoa; ebema: diyala, ebegodolo elawo da: kitana: natamo kuba wiya kikanaema:.” Eiye! Godokono nilakapo tanalote a:ma: eba kunu kiyatumitana; wiyasiya ebenu nilakapo tanalote a:ma: ma kunu iyatuminata, a:ma: me tetenomolo kuba osiyodilole magumune kolobigaema: mabu walone tetelo ebenu dowā tanalote nanitabonomolo ka:pemaigamene! ✧

⁵ Wiyasiya a:ma:le kuba osiyodilole tanaloma: a:imano tepo magumu na:kodakodaiminakota, ebema: Godokono Kawo Egelalo ebenu kawo dowā tanalonomote ebenu tuputupu anagiyamida tanalago da:pemaigamene, a:imano kuba wiyate kawonomoma: keda:mene. ⁶ Nanitabola, ebe tetelo Godote epo bilibilinomono tanalo eba anagilamelelamelelo iba:tamo modobo wiyanomo ebo kikalamolemene. ✧ ⁷ Iyo, piyate me opolo eba ilukulinalo wadewade tanalo dosiyodilolena, iba:te ebe gabodo ibino nanitabo kalakala ega:walo uwomua: igilo ega:walo amama tanalo Godogodone uwatema: ubi dalomona, ebe epatamo ebete uwomua: teteno igilo nanitabonomolo kikalaeemene. ⁸ Wiyasiya me opo epo magumulo piyate ibi a:ka:tuwa: ibi

✧ **2:4:** Epe 1:7; 2Pit 3:15 ✧ **2:6:** Oale 62:12; Mulo Tabo 24:12; Ma:t 16:27; 2Kol 5:10

kapiya eba malagidilolenalo kuba osiyodilole tanalo waloma:talelo Godokono nanitabo gabo ubia:noma: deda:ona, Godote ebe epono tanalo anagilamelelamete ebena dowa tanalote iba:tamo kawonomamo ka:pemene. ☆ ⁹ Iyo, nanitabola, piyate kuba tanalo dosiyodilolena, Godote ibi bilibilinomatamo iyaiya olalati tanalo eba ikalamelo, iba:te temeteme ebo kiyatawaoma:na:, ebe wiya tanalote Yu epatamo dopamo pemaigate ebene Yua:piatamo atumu ka:ka:pemaigamene. ¹⁰ Wiyasiya piyate wadewade tanalo dosiyodilolena, Godote ibi bilibilinomatamo kalakala tanalo ega:walo amama tanalo ega:walo milo tanalo kikalaemene, ebe wiya tanalote Yu epatamo dopamo pemaigate ebene Yua:piatamo atumu walone ka:ka:pemaigamene. ¹¹ Ebema: a:ma: nolowia, Godote epo bilibilinomono iyaiya tanalo tuputupu gabo kapiyado kanagilamelelaemene.

Lumagite Mosesekono Totomu Tabo Olowio Gabodo Igilo Mula: Tanalo A:kelaemene

¹² Me tanalo idila. Godote ebena iyaiya Totomu Tabono tanalo Yu epatamo Mosesedo eba ikalamelo ebete Yua:piatamo kikalamiya:, ebema: Yu epate ebe Totomu olowiote eba iyatawaolo iba:te dowakalaima:na:, Godote ebena Totomu Tabono tanalamo ibino tanalo ebo kanagilamelelaemene. Wiyasiya numa:, Yua:piate ebe Totomu Tabo olowioa:no dowakalaima:na:, iba:te atumu kuba wiya ebema: kelaema:na:, iyo, iba:te ibino kuba osiyodilole mabuma: gito ka:elaoma:na:.

☆ **2:8:** 2Tes 1:8

¹³ Ebema: nanitabola, epate Godokono Totomu Tabo gito dolowioma:na:, ebe tanalo kapiyado Godote ibi tuputupupima: a:ka:midilimene. Ao, iba:te ebena Totomu Tabo bilibilinomamo nanitabonomolo da:tudila:oma:na:, ebe tetelo ebete ibi ebena tuputupupima: keka:la:imene.

¹⁴ Ebema: modobola a:ma: Yua:pino tanalo nemalagidila, iba:te Godokono Totomu Tabo dopamo kolowiya:, wiyasiya ibino olowioa: tetelo ibi magumulo piyate tuputupu ubi tanalodo Godokono Totomu tanalamo da:tudila:onaka, iba:te me tanalo awokalimina, ibi modobola ibi a:ka:tuwa: ibino tepo magumuno iyatawa tanalodo wade tanalo ega:walo kuba tanalo kanagilaema: ☆ ¹⁵ Nanitabola, Godote a:ka:tuwa: Yua:pi bilibilinomono tepo magumunomamo ebena Totomu Tabo iyalo alomolamiya. Iyo, ibino tepo magumuno mulo wokino tanalate ebe tanalo ma kunu awokalimina, kebe tetelo ibi magumulo idite kuba tanalo dosiyodilomene ebena tepo magumuno wokite ebe kubadawama: ebo keka:imene, ega:walo kebe tetelo ebete tuputupu tanalo dosiyodilomene ebena tepo magumuno wokite ebe tuputupudawama: ebo keka:imene. ¹⁶ Me mabuma: tete bilibilinomolo na Polote Godokono Wade Tabo kiyawao magumulo me tanalo kiyawaonakomo, Godokono Kawo Egelalo ebete Ya:su Kelisodo epono waminaole tanalo bilibilinomo awokalilamelelamete, Yu epo ega:walo Yua:pi ibi bilibilinomono tanalo kapimiya ebo kanagilamelelaemene.

☆ **2:14:** Ali 10:35

*Yu Epate Godokono Totomu Tabamo
Nanitabolo Ka:tudila:ona:*

¹⁷ Ebema: naimano Yu namutudawa, a:imano tanalo keba kunula:ka? A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: amama magumulo negenata, “Na Yu lumagila. Iyo, Godote ebeno Totomu Tabo naimano ewoniatamo iyalo ikalamiya, ebema: na tanalo idi osiyodiloa:no na modobola igilo mula: tanalo kelaema:, mabu Godote a Yu epo ebenoma: keda:onama: iyalo uwateiya.” ¹⁸ Nanitabola,

a:ma: walo na:kegenata, “Na Godokono iyaiya ubi tanalo iyatawanomola, iyo, na ebeno iyaiya Totomu Tabo eba iyatawalo, na a:ka:tuwa: modobola kuba osiyodilo tanalo ega:walo wade osiyodilo tanalo wadenomamo kanagilaema:.”

¹⁹ Ega:walo a:ma: na:kegenata, “Na modobola balidi tamiopi gabo iyatulaema:, iyo, na ebe alola, piyate idoko magumulo dilukuliona naimano alote ibi a:pukuilamenako. ²⁰ Ega:walo na modobola daedalepi tuputupu gabodo magatalema:, iyo, nale olioli ape epo iyatulamenakomo mabu Mosesekono iyaiya Totomu Tabote nagodolo ba:pola:na. Me mabuma: naimano woki modobola Godokono iyatawa tanalo ega:walo ebeno nanitabo tanalo uwatenomo kuwatema:.” ✧

²¹ Eiye! A:ma: potele epetapi iyatulaema: dowagela:wena wiyasiya a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: wadenomamo kiyatuma:wena? Iyo, a:ma: Godokono Totomu Tabo epo eba iyatulamelo negenata, “La: epetapino inamabu pilolo akouwata:la:,” wiyasiya a:ma: ebe atu pilo tanalo a:kosiyodilonakota! ✧ ²² Ega:walo

a:ma: na:kegenata, “La: dubu idino kamiyale pilolo akolawa:la:” wiyasiya a:ma: ebe atu kuba a:kosiyodilonakota! Ega:walo a:ma: ida:da:li amamalatele tanalo kawo kubanomoma: da:kiyawawenaka, wiyasiya a:ma: ebe tabo kiyawao tanalone toawete epetapino ida:da:li amamalateleno motamo diya gabodo nopegawete ebe inamabu pilolo ebo nuwatelamenakota! ²³ Iyo, Godokono iyaiya Totomu Tabono tanalate a:imano epagodolo da:pola:na, ebe tanaloma: a:ma: potele damamawena a:ma: ebe ebe lumagilata, wiyasiya a:ma: ebeno Totomu nanitabolo malagidilolea:no dowakalamiawena ebeno mailo opamo ebo owolukonakota. ²⁴ Nanitabola, a:imano tanalo kawokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena, “La: Yu epono kuba osiyodilole tanalone Yua:piate Godokono tanaloma: kubakuba tabo gelana!” ✧

²⁵ Ebema: Yu dawa, kebe tetelo a:ma: Godokono Totomu Tabo bilibilinomamo nanitabolo da:tuduwatawenamene, ebe tanalodo a:ma:le gudu da:peso tetelo delawa:wiya, Godote ebe tama itamida pukalano tanalo wadenoma: kegemene. Wiyasiya a:ma: nolowia, a:ma:le ebeno iyaiya Totomu Tabono tanalo epetapiamo tuduwata:noma: deda:emene, a:imano tama itamida tanalono wade tanalote a:kitanamene. ²⁶ Ega:walo modobola a:ma: Yua:pino tanalo nemalagidila. Ibi magumulo idite tama itamida pukala lawea: tetelo wiyasiya Godokono Totomu Tabo epetapiamo da:tuduwatanamene, a, nanitabola:ka:, Godote

✧ 2:24: Ais 52:5

ebeno tama itamida lawea: tanalo malagidiloa:no ebe tuputupudawama: kegemene! ☆ 27 Eiyē! Walone Godokono ololo apulo ebako tama itamida pukala lawea: lumagite la: Yu epo kubakubapima: kegemene, mabu Totomu Tabono iyaiya tanalate la:godolo eba pola:nalo, la:le tama itamida pukala apa:mo uwatelo wiyasiya Godokono iyaiya pukala epetapi bilibilinomo gito wakalaminakomata!

28 Nanitabola, Godokono umi magumulo potele Yu lumaginomoma: deda:mene, ebete ebenu tama kapiya iyakobi a:ka:midimene, ao, ebenu tepo magumute atumu iyama: na:keda:mene. 29 Ebema: piyate kuba osiyodilole magumune maimiote ibino tepo magumulo iya epoma: deda:ona, me epo kapiya ebe Yu eponomola, iyo, me opolo Godokono epo epetapiate nanitabolo ka:pola:na:. Me mabuma: ebete kebe totomu tabo dopamo diyatiya Yu dubate ibino apa:mo ebenu pukala kuwatema:, me tetelo ebete ebe totomu iyabaiamo iyatite ubi tanalo idi ma kunu awokalimina, ebenu Uliyanano elawamo epono tepo magumamo pukala idi kiyatilaema:. Ebema: nanitabola, piyate ibino tepo magumulo iyama: eba kunu deda:ona, Godote ibi kapiya moirole tabamo bowalogolenakomene, wiyasiya diyala, me opo epate iba:tamo da: a:kekalakalaoma:na:. ☆

3

Yu Epate Godotamo Nanitabo Tanalo Osiy-

*odiloo:na Wiyasiya Ebete Ibino Nanidawama:
Beda:namene*

¹ Ebema: naimano tabo olowidawa, diyala, a:ma:le na ma kunu da:banana:emene, “Kebe lumagite a Yu epagodolo awokalate ebene baibai guduno tama itamida pukala delawiya, ebete ebe tanalodo beda: wade tanalo kelawiyale? Da: puliyala:, iyo, Godokono umi magumulo Yu epagodolo wade tanalo idite da: kitana:.”

² Nale wiyasiya negemo, “Ao, eba kunua! Godote a Yu epo kowalubinama: wadewade tanalo epetapi bilibilinomo atamo ikaeamiya, ebe tanalo magumulo dopo tanalo ebe ebeno Buka apuapuno tabo ikaeame tanalola.”

³ Ebene a:ma:le na ma kunu walo da:bakanana:emene, “Numa:, a Yu epate Godotamo tudila:oa:no nanitabo tanalo kosiyodilolenakia:, ebema: ebete dopamo a uwomua: tetelo kowalubinama: nanitabolo degiya, ebete ebe tabo walo a:kemalagidilomene, a, nanitabola:ka:?” ☆

⁴ Nale wiyasiya na:kegemo, “Ao, Godokono tanalo eba kunua: Me opo epo bilibilinomate a:da: elemasigipima: eba eda:onalo, ebe kapiyate nanidawanomoma: beda:namene, ebema: ebete kebe tabo dopamo nanitabolo kegiyale walone ebe tabo akadikamidalemene. Iyo, Godokono nanitabo tanalo awokalima: ebeno Bukalo tabote ma kunu itana,
‘Godo, a:ma: kebe tabo apuapu
ka:kiyawawenaka,
walone tetelo epate ebe iyaiya tabono
nanitabo tanalo kuima:na:,

☆ **3:3:** Oale 51:4

ebema: piyate a:ma: a:da:dawama: degelana,
 a:imano wadewade osiyodilole tanalate
 ibino daedale wokino tanalo ebo
 kawokalilaemene.’”

⁵ Ebema: diyala, lumagi idite me opo
 epono daedale wokiamo natamo ma kunu
 da:ba:wiyamene, “Godote aimano kuba
 osiyodilole mabuma: wiya ikaeaema: modoboa;
 iyo, ebete eba kunu dowagelemene tuputupu
 tanalo akawokalimene. Numa:, ebete aimano
 kuba osiyodilole tanalodo wade tete ebe
 lawenako ebenu nilakapo tanalo awokaliminomo
 kawokalima:. Ebema: mabu keleka: ebete kuba
 wiya atamo walone ikaeaema: degena? Ebete eba
 kunu dosiyodilomene, ebe tanalo ebe tuputupu
 tanaloo:, ebenu kuba osiyodilo tanalola.”

⁶ Na wiyasiya ma kunu gemo, “Eiye! A:ma:le
 degeawa:, ebe tabo nanitaboa:! Godoko ebe
 tuputupu osiyodilole dawala, ebegodolo kuba
 osiyodilo tanalo idi puliyanomola. Ebema:
 ebe kapiya modobonomola me opo epo
 bilibilinomono tanalo anagilamelelamete wiya
 iba:tamo ikalaema:.”

⁷ Ebema: diyala, daedale lumagi idite ma
 kunu da:ba:kegemene, “Godote naimano a:da:
 elemasigi tanalodo wade tete ebe lawenako
 ebenu wade osiyodilo tanalo awokaliminomo ka-
 wokolima:. Iyo, eba kunu ebe a:ka:tuwa: ebe wal-
 ogonanako, ebema: ebete epono tanalo danag-
 ilamelelaemene, ebe tetelo modoboa: ebete na
 kuba osiyodilodawama: gema:! ⁸ Ebe mabuma:
 kuba: a me opo epate aimano ubilo kubakuba
 tanalo bosiyodilolenama:, mabu Godote aimano

kuba osiyodilole magumune ebeno wade nilakapo tanalo eba wagaililo atamo kuba wiya a:kikaeaemene.”

Ebema: na Polote na:kegemo, “A:ma:le kebako kuba daedale tabonomo degeawa:, a:da: elemasigi epo epetapiate ebako tabo eba gelalo kuba tabo idi ma kunu kegelanaka, nale naimano iyatulame tanalago iba:go kapiyama: eda:te atu tabo kegenamo. Eiye! Ebe a:da: elemasigipiate ibino kuba tabono tanaloma: Godogodone wiya modobolo kuwatema:na:!”

Me Opo Epo Bilibilinomate Kuba Osiyodilolepima: Deda:ona

⁹ Ebema: la: Yua:piate naimano Yu epono tanaloma: beda: woki na:kiyata:ema? Godokono umi magumulo Yu epono osiyodilole tanalo wadewadenodopola:ka:, ega:walo Yua:pino osiyodilole tanalo kubakubadopola:ka:? Ao, eba kunua:! Na me leta dopo apulo nanitabo tanalo ma kunu awokalimo, Yu epo ega:walo Yua:pi, ibi bilibilinomono watodawa ebe kapiyala, ebe ibi magumulo ditana ebe kuba osiyodilole tanalono elawo tanalola. ☆ ¹⁰ Ebe tanalo awokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana,

“Me opo kawonomolo kuba osiyodilola:dawa puliyanomola,

iyo, tuputupudawa kapiya idi ka:luta:. ☆

¹¹ Ega:walo wade kimalagidilagodawa idi puliyala,

iyo, Godokono nanitabo gabo wadidawa kokolina:.

☆ **3:9:** Lom 1:18–2:24; 3:23 ☆ **3:10:** Oale 14:1-3; 53:1-3

- 12 Nanitabola, me opo epo bilibilinomate
 Godogodone olobila:ote,
 kubakubanomoma: eda:iya,
 ebema: wadewade tanalo osiyodiloledawa idi
 ka:luta;
 iyo, idi kapiya puliyanomola.
- 13 Ebema: epono tabo gela tanalo
 ebe a:elaopino bobo keba kunula:ka: eba
 kunula,
 potele ebe bobo magumu da:iyamidamene
 abale kapiya ebo kuimene.
 Iyo, ibino menate a:da: tabo gelanaka,
 ebema: elawo kaluno pako keba kunula:ka;
 ibino iyaiya tabono tanalo ebe eba kunula. ✧
- 14 Nanitabola, iba:te dowaute
 ibino tabo magumune malato tabo kawoka-
 wonomate pemaimionaka, ✧
- 15 ega:walo iba:te ibino ubi tanalo kawonomamo
 alomonaka,
 gawagawalo tolamelo epetapiatamo teme-
 teme eba nikalamelo
 epetapi gito kananakapulaema: ✧
- 16 Iyo, iba:te kebe iyaiya opamo da:tolamenaka,
 ebolo epo eba na:kubailamelo
 iba:tamo iyaiya mibomibo tanalo ebo nikala-
 menaka.
- 17 Me tanalo nanitabola,
 ibi nanitabo milo okoli tanalo iyatawa;
- 18 ega:walo iba:te ibino kuba osiyodilole
 mabuma:
 Godokono elawo tanaloma: ka:toletoleona:”
 ✧

✧ 3:13: Oale 5:9; 140:3 ✧ 3:14: Oale 10:7 ✧ 3:15: Ais 59:7-8

✧ 3:18: Oale 36:1

¹⁹ Ebema: a me kawo tanalo iyatawala, kebe epate Godokono Totomu Tabo dopamo dolowiya, ebe tetene wagilimite ebe iyaiya Totomu Tabote ibino watodawama: gito ediya. Me mabuma: Godote ibino tanalo danagilamelelaemene, ebe tetelo iba:te kuba wiya uwatelo ebe odiyoboma: tabo idi gelama: a:ka:modoboma:na:. Iyo, Godote eba kunu me opo kawonomolo dilukuliona ebe Yu epo ega:walo Yua:pi ibi bilibilinomatamo ibino kuba wiya modobolo kikalaemene. ²⁰ Ebema: nanitabola, Godote ebena Totomu Tabo epatamo dikalamiya, ebe tetelo ebete woki kiyatiya: ebete Totomu ikalame gabodo lumagi idi tuputupudawama: ka:midima:. Ao, ebete ebena Totomu Tabo epatamo ikalamiya, ibi bilibilinomate ibino kuba osiyodilole tanalo wadenomamo kiyatawaoma:. ☆

Godote Epono Nanitabokobi Midi Tanalodo Ibi Ebena Tuputupupima: Da:midilinako

²¹ Ebema: Godote ebena Totomu Tabono tanalamo lumagi idi tuputupudawama: a:ka:midimene, wiyasiya ebete epo ebena tuputupupima: kebe tanalodo ka:midilinale, me tetelo ebete ebe tanalo atamo awokalimiya. Numa:la:, dopamo Mosesete ebe tanaloma: nanitabonomolo degiya Godokono Totomu Tabo bukamo ebo akuloliya, iyo, Godokono woki awokalimipi epetapiate atu tanalonomoma: kegelanakiya. ²² Ebe tanalo ma kunula, piyate Ya:su Kelisoko nanitabokobi da:midima:na:, Godote ebe tanalodo ibi ebena tuputupupima:

☆ **3:20:** Oale 143:2; Lom 7:7; Gal 2:16

ka:midilimene. Iyo, me tetelo Godote Yu epo ega:walo Yua:pi ibi bilibilinomo kapimiya eba kunu ibino nanitabokobi midi tanalodo walubilinako, ☆ ²³ mabu me epo epo bilibilinomate kubakuba tanalo osiyodilolete ibino ele gabo odidi tanalodo Godokono ololo apune mulunomamo a:tolamiya. ²⁴ Wiyasiya iba:te Godotamo wade tanalo idi osiyodiloa: tetelo ebete ebene nilakapo magumulo Ya:su Kelisokono woko tanalodo ibi tuputupupima: ebo ka:la:miya. Iyo, Godote epono kuba osiyodilole tanalono elawo magumune ibi ma kunu wagailiya, ☆ ²⁵ ibino kuba kuba osiyodilole mabuma: ebete Ya:suko kalimagono nilakapo inamabuma: midite kewa olotolowalo gito a:iya. Ebema: piyate Ya:sukono a:e tanalo nanitabokobi da:midima:na:, Godote ebe gabodo ibino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo egebolelamete ebo ka:dodolomatililaemene, nanitabola, ebete ebe gabo osiyodiliya ebene tuputupu osiyodilo tanalo kawokalima:. Iyo, numa:la:, Ya:sute me opamo pea:no dopamo piyate dilukulionamiya, Godote ebene nilakapo magumulo ibino kuba osiyodilole mabuma: wiya iba:tamo nanitabolo kikalamenakia:, ²⁶ mabu ebe ubila ebene tuputupu osiyodilo tanalo a tetelo nanitabolo awokaliminomo ma kunu kawokalima:, ebe kapiya tuputupudawama: eba eda:nalo ebete epo bilibilinomo magumulo piyate Ya:suko nanitabokobi da:midima:na: ibi atumu tuputupupima: ka:midilimene.

²⁷ Ebema: ale tuputupupima: eda:o tanalo

☆ 3:22: Gal 2:16 ☆ 3:24: Lom 5:1

eba malagidilolo amama tanalote agodolo akoitanala; mabu ale aimano elawamo Godokono Totomu Tabamo tudila:o gabodo o wade osiyodilo tanalo idido walubi tanalo kelawiya: Nanitabola, ale aimano wade tanalo osiyodiloa: tetelo Ya:sukono osiyodilo tanalo kapiya nanitabokobi da:midiyama; ebe gabodo ale Godokono tuputupupima: eda:iyama; ²⁸ iyo, a me tanalo kawonomo iyatawala, lumagite nanitabokobi midi tanalodo tuputupudawama: keda:mene wiyasiya Godokono Totomu Tabamo tuduwata tanalodoa: ²⁹⁻³⁰ Ebema: la:imano woki ma kunu kitanale, Godoko ebe Yu epo kapiyano Godola? Ao, Yua:pi ega:walo Yu epo, Godoko ebe ibi bilibilinomono kapiya Godola, ebema: ebete ibi bilibilinomo kapiya gabonomodo tuputupupima: midilinako, ebe gabo ebe Ya:suko nanitabokobi midi tanalola. ☆ ³¹ Ebema: la: ma kunu kemalagidilawitama, ale Godokono Totomu Tabamo tudila:o tanalo iyabaiamo gito kiyatimalema:? Ao, eba kunua: Ale Totomu Tabamo tudila:o tanalo kawo tanalonomoma: gelanama; wiyasiya ale nanitabokobi midi tanalo kapiyado elawo kelaemalema: ☆

4

Godote Yu Epono Ewono A:ibalayamakono Nanitabokobi Midi Tanalodo Ebe Tuputupudawama: Da:midiya

¹ Ebema: modobola la: Yua:piate a Yu epono ewono A:ibalayamakono tanalo

☆ **3:29-30:** Totomu 6:4; Lom 10:12; Gal 3:20 ☆ **3:31:** Ma:t 5:17

nemalagidilala. Ebeno nanitabokobi midi tanaloma: Godote beda: kawo tanalonomo kiyatumiyale? ² Numa:la:, A:ibalayamate kebe wadewade tanalo kosiyodilolenamile, Godote ebe osiyodilole tanalodo ebe tuputupudawama: na:midiyataleka:, ebe a:ka:tuwa: ebe bowalogiyana:. Wiyasiya Godokono umi magumulo A:ibalayamate ebeno wadewade osiyodilole mabuma: ebe a:ka:tuwa: ebe walogonama: modoboa:, ³ ebema: ebeno Bukalo tabote ma kunu itana, “Godote A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalo umite ebe tuputupudawama: ebo ka:miya.” ✧

⁴ Numa:la:, kebe dubute mani woko dosiyodilona, ebete woko watodawagodone wiya delaemene, ebe wiya lawe tanalo ebe watodawano gito ikame tanalooa:. Ao, ebe dubute woko osiyodilo magumulo ebeno elawamo modobo wiya elawe, lumagi idino nilakapo tanalodooa:. ⁵ Wiyasiya kebe dubute Godoko nanitabokobi da:midina, ebeno tanalo iyanomola mabu ebete ebeno woko osiyodilo elawamo wade wiya laema: kegena:. Ao, ebete Godokono woko osiyodilo elawo kapiya nanitabokobi eba midinalo, Godote ebe tuputupudawama: ka:milo wade wiya ebo kikaemene, mabu nanitabola, ebe Kawodawa iyatawanomola piyate ebetamo tudila:oa:pima: deda:ona, ebete ebe epo ibino tudila:oa: tanalo magumune wagailite ibi tuputupupima: ka:midilima:. ⁶ Ebema: kebe lumagite wadewade tanalo osiyodilolea: tetelo Godote ebe lawete tuputupudawama: gito

✧ **4:3:** W Mabu 15:6; Gal 3:6

deka:imene, ebete Godokono walubi tanaloma:
kawo kalakalanomo kelaemene. Da:ibidite ebe
tanalo eba malagidilolo Godokono Bukamo tabo
ma kunu akuloliya,

7 “Godote kebe epono kuba osiyodilole tanalo
nilakapolo da:dodolomatililaemene,
ibino kalakala beda: kawonomola:ka;
mabu Godote ibino kuba gito egebolelame! ✧

8 Iyo, Kawodawate pokono kuba osiyodilole
tanalo walo malagidilolemea:noma:
degemene,
ebeno kalakalate kawonomoma:
keda:mene.”

*A:ibalayamate Tama Itamida Pukala
Lawea:no Dopamo Godote Ebe Tuputupudawama:
Deka:miya*

9 La:imano woki keba kunula:ka:? Godokono
osiyodilo magumulo demaigana, ebe kalakala
tanalo ebe piyateka: baibai gudino tama itamida
pukala delawiya ibi kapiyatamo kitanale? O ebe
kalakalate tama itamida pukala lawea:piatamo
atumu ba:kitanale? Numa:la:, a iyalo egelama:
ma kunu, Godote A:ibalayamakono nanitabokobi
midi tanalo uimite ebe tuputupudawama: ebo
ka:miya. 10-11 Ebema: me tuputupudawama:
ka:mi tanalote A:ibalayamatamo kebako tetelo
kemaigiyale, ebe tama itamida pukala lawea:
tetelola:ka:, o ebete pukala delawiya walogabo
apunela:ka:? Iyo, ebete pukala lawea: tetelo
Godote ebene nanitabokobi midi tanalodo
ebe tuputupudawama: ka:mite, walogabo
apune ebene tuputupudawama: eda: tanalo

✧ 4:7: Oale 32:1-2

awokalima; ebete Godokono tabamo tuduwatate tama itamida pukala ebo lawiya. Ebema: piyate tama itamida pukala lawea: tetelo Godote ibino nanitabokobi midi tanalodo ibi tuputupupima: deka:la:mina, A:ibalayamako ebe Yua:pi bilibilinomono ewono nabiwila.

✧ ¹² Ega:walo me opolo a piyate tama itamida pukala iyalo delawiyama; a Yu epo magumulo piyate nanitabokobi midi gabodo dowapata:lamena, ibi atumu A:ibalayamakono walone gudinomola. Ebema: naimano Yu epo namutupiala; aimano ewono nabiwi A:ibalayamate tama itamida pukala lawea: tetelo nanitabokobi midi magumulo keba kunu kepata:namile, modobola ale uwomua: tetelo eba kunu atumu ba:kowapata:lamenama.

Godote Epatamo Wadewade Tanalo Ikalaema: Nanitabolo Degiya, Iba:te Nanitabokobi Midi Tanalodo Kuwatema:na:

¹³ Ebene iyalo tetenomolo Godote A:ibalayamako ega:walo ebene walone gudi nanitabolo ma kunu analiya, me opo kawonomo ibinoma: beda:namene. Mabu keleka: ebete ma kunu degiya? A:ibalayamate ebene Totomu Tabamo da:tuduwatanami ebe mabuma:la:ka:? Ao, ebete A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalodo ebe tuputupudawama: deka:miya, ebe mabuma: ebe ega:walo ebene walone gudi kowalubilinama: ebe tabo iyatiya. ✧ ¹⁴ Numa:la:, Godote epatamo ikalaema: nanitabolo degiya, iba:te ebene Totomu Tabamo eba tudila:onalo

✧ **4:10-11:** W Mabu 17:10-11 ✧ **4:13:** W Mabu 17:4-6; 22:17-18; Gal 3:29

ebe wadewade tanalo ibi a:ka:tuwa: ibino elawamo duwatema:na:, ebe tetelo iba:te kegelama:na: nanitabokobi midi tanalo kawo tanaloo:, iyo, iba:te daedale woki ma kunu kemalagidiloma:na:, aimano elawo modobola wiyasiya Godote a walubima: dopamo degiya ebe tabono elawote nanitabolo kitana:.

15-16 Wiyasiya nanitabola, Godokono Totomu Tabono tanalodo iba:te ebegodone wadewade tanalo a:kuwatema:na:, kapiya tanalonomo kelaema:na:, ebe tanalo ebe ibino kuba osiyodilole wiya lawe tanalola.

Ebe mabuma: Godote ebene Totomu Tabo iyabaiamo eba alomolo gabo idi osiyodiliya epate ebene wadewade tanalo kuwatema:, mabu Totomu Tabo pola:na: tetelo epono tudila:oa: tanaloma: kuba wiya lawe tanalote a:kitanamene. Numa:la:, Godote atamo dosiyodiliya, ebe gabo ebe nanitabokobi midi gabola, iyo, ebe nilakapo gabodo a A:ibalayamakono walone gudi bilibilinomate Godogodone wadewade tanalo buwatanakoma:. Ebema: nanitabola, piyate A:ibalayamako eba waloma:tanalo nanitabokobi midi tanalodo Godokono Totomu Tabamo da:tudila:ona, A:ibalayamako ebe epo bilibilinomono ewono nabiwila. ✧ 17 Iyo, Godote ebene Bukalo A:ibalayamatamo ma kunu giya, “Nale a:ma: epono taneba bilibilinomono ewonoma: a:midimata,” ebema: A:ibalayamate poko nanitabokobi da:midinami, ebe Kawodawano umi magumulo ebe a nanitabokobi midipino

✧ 4:14: Gal 3:18 ✧ 4:15-16: Lom 3:20; 5:13; Gal 3:7

ewono nabiwima: eda:na.

Numa:la:, ebe Kawodawa Godoko kapiyagodolo elawo bitana a:elao epo igilamo kowadipalatelema:, iyo, ebe kapiya modobola ebena ubilo iyaiya tanalo bilibilinomo ebena tabo kapiyanomamo osiyodilolema:, inamabu ida:moa: ☆ ¹⁸ Ebema: Godote A:ibalayamatamo ikaema: degiya, ebete ebe gudu laema: gabo umia:no wiyasiya Godoko nanitabokobi ebo midiya. Iyo, ebete nanitabo tanalo laema: tete geyageyalo olowiolo dokolinami, ebe gabodo ebe epo taneba bilibilinomono ewonoma: ediya, mabu Godote ebetamo dopamo nanitabolo egiya, “A:imano walonepiate bilibilinomoma: keda:oma:na:” ☆ ¹⁹ Ebene A:ibalayamate 100 ulama tetema: eba eda:nalo, ebena ape dumiya ebe tatalila a:e, wiyasiya ebete ebe tanalo ega:walo Selakono gudiana: eda: tanaloma: woki bilibilima: eda:no nanitabokobi midi magumulo kodakodalo utinami. ☆ ²⁰ Iyo, Godote ebetamo ikaema: nanitabolo degiya, ebete ebe tanalo nanitabokobi midi gabone kelegatepanakia:, ebema: ebete nanitabo tanalo lawea:no ebena tepo magumuno woki eba kodakodaiminalo Godoko ebo moinaki. ²¹ Ebete ebena tepo magumulo iyatawanomo niyatawanami, Godote kebe tanalo osiyodiloma: nanitabolo degiya ebegodolo elawo bitana ebe tanalo kosiyodiloma: ²² Iyo, me mabuma: Godote A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalodo ebe tuputupudawama: ebema: ka:miya. ☆

☆ **4:17:** W Mabu 17:5 ☆ **4:18:** W Mabu 15:5 ☆ **4:19:** W Mabu 17:17 ☆ **4:22:** W Mabu 15:6

23 Wiyasiya kawo tanalo idi ma kunula. A:ibalayamakono tuputupudawama: eda: tanalo Godokono Bukalo ditana, ebe tabote ebe kapiyano tanaloma: kegena:, 24 ao, ebe tabote aimano tanaloma: atumu na:kegena, mabu kebe dawate aimano Kawodawa Ya:suko a:e magumune dadipatiya, a piyate ebe nanitabokobi da:midinama: ebete ebe tanalodo a atumu ebenu tuputupupima: keka:mina. 25 Ebema: kalakala kawonomola, mabu Godote aimano kuba osiyodilole tanaloma: Ya:suko ebe anakapumipiatamo ikalamiya, wiyasiya ebete da:iya Godote ebe a:e magumune walo akadipatiya, ebete ebe gabodo a ebenu tuputupupima: keka:a:minama: ☆

5

Aimano Kuba Osiyodilole Mabuma: Godogodolo Dopamo Ditanami, Ebete Ebe Dowa Tanalo Kelisokono Kalima Ka:ka:liya Tanalodo Da:dodomatiya

1 Nanitabola, aimano nanitabokobi midi tanalodo Godote a ebenu tuputupupima: a:midiya, ebema: aimano Kawodawa Ya:su Kelisote a mabuma: dosiyodiliya, ebe woko magumudo ale Godago gelebadi magumulo bilukulinama:. 2 Iyo, Kelisote aimano nanitabokobi midi tanalodo a Godoko niyakabamo emagaeiya ale ebenu nilakapo magumulo kilukulinama:. Ebema: kalakala beda: kawonomola:ka:, mabu a Godokono wade wiya laema: olowiolo eba makopelenalo, a iyatawala

☆ 4:25: Ais 53:4-5

walone ale ebena kawo alonomo magumulo nanitabolo bilukulinama:

³ Ega:walo ale kebe temeteme magumulo kilukulinama: ebe temeteme magumulo atumu a na:kekalakalaonama:, mabu a iyatawala aimano temeteme magumune aimano nanitabokobi midi tanalono kodakodalo lamota:ona tanalote kemaigamene. ✧ ⁴ Ebene aimano kodakodalo lamota:ona tanalone aimano tepo magumulo wadenomamo apepeo tanalote kemaigamene. Ebene aimano tepo magumuno apepeo tanalone Godokono wade wiya laema: olowiolo makopele tanalote kemaigamene. ⁵ Nanitabola, a magumulo kebe lumagite ebako olowiolo makopele magumulo dokolina, ebete walone wade tanalonomo Godogodone lawea:noma: a:keda:mene, mabu Godote wade osiyodilo tanalo iyalo ma kunu awokalimiya, ebete ebena Uliyana atamo gito ikaeamiya, ebene ebe Uliyanate pete ebena nilakapo kimalagidilo tanalo aimano tepo magumamo kawonomamo apadipaniya.

⁶ Ebema: me tanalo idi numa:la:. A a:ka:tuwa: a walubima: modoboa:noma: eba eda:onalo, Godote ebe tanalo umiamete wade tetenomoma: giya, a piyate ebena ubi tanalamo tudila:oa:pima: deda:onama: Kelisote a mabuma: ka:ema:. ⁷ Nanitabola, me opo epo magumulo lumagi idite lumagi idino igilo ka:mula:ema: da:emene, ebako tanalote kapiyakapiya tetenomolo maimionaka. Iyo, lumagi idite ebena tamedawano tuputupu okoli tanalonomo eba malagidilolo, diyala, ebete ebena igilo mula:ema: da:ba:emene. ⁸ Wiyasiya

⁶ Ebema: me tanalo idi numa:la:. A a:ka:tuwa: a walubima: modoboa:noma: eba eda:onalo, Godote ebe tanalo umiamete wade tetenomoma: giya, a piyate ebena ubi tanalamo tudila:oa:pima: deda:onama: Kelisote a mabuma: ka:ema:.

⁷ Nanitabola, me opo epo magumulo lumagi idite lumagi idino igilo ka:mula:ema: da:emene, ebako tanalote kapiyakapiya tetenomolo maimionaka. Iyo, lumagi idite ebena tamedawano tuputupu okoli tanalonomo eba malagidilolo, diyala, ebete ebena igilo mula:ema: da:ba:emene. ⁸ Wiyasiya

✧ 5:3: Ya:i 1:2-3; 1Pit 1:5-7

Godote ebenu nilakapo atamo dawokalimiya beda: kawonomola:ka:, mabu a tuputupua:piate kuba osiyodilole magumulo eba ilukulionalo Kelisote a bilibilinomo mabuma: a:iya! ✧

⁹ Numa:la:, Godote Kelisokono kalima ka:ka:liya tanalodo a ebenu tuputupupima: nanitabolo a:midia, ebema: a iyatawanomola me tanalo idi atumu nanitabonomoma: keda:mene, Godote ebenu kawo dowa tanalonomo kuba osiyodilepiatamo dawokalimene, ebe atu tetelo ale Kelisoko magumulo igilo mula: tanalo kelaemalema:!

✧ ¹⁰ Iyo, a iyatawala ale dopamo Godago gowelaopima: eda:onaima:, wiyasiya ebete ebenu Guduno a:e tanalodo gabo dosiyodiloamiya, ebe tetelo ale ebenu wadewade namutupima: nanitabolo ebo eda:iyama:. Ebe mabuma: a iyatawanomola me wade tanalo idite nanitabonomolo kemaigamene, ebete ebenu Gudu Kelisokono igilo tanalodo aimano igilo ka:mula:leaemene! ¹¹ Ega:walo me tanalo idila, ale Godoko nanitabokobi midi magumulo me wadewade tanalo eba iyatawaonalo, aimano kawo kalakalanomote Ya:su Kelisogodolo atumu ba:kitana, ebe aimano Kawodawala, potele ebenu woko osiyodilo magumulo a Godokono namutupima: da:midia me ebe dawala.

A:da:mekono Kuba Osiyodilo Tanalo Ega:walo Kelisokono Wade Osiyodilo Tanalo

¹² Ebema: A:da:mete Godokono pukala dadikamidaliya, modobola ale ebe tanalo

✧ **5:8:** Yon 3:16; 1Yon 4:10 ✧ **5:9:** Lom 1:18; 2:5

kemalagidilomalema:. Ebe kapiya dubula, wiyasiya ebena kuba osiyodilo gabodo a:e wiyate me opo epo bilibilinomatamo gito pemaigiya, iyo, me mabuma: epo bilibilinomate ka:elaoma:na: mabu iba:te atumu Godokono pukala epetapi a:kowakalamiya. ☆ 13-14 Nanitabola, Godote Mosesetamo ebena Totomu Tabo dikameiya, ebe tetene wagilimite Kelisoko teta:mo pemaiga piyate ebe tabamo tudila:oa:noma: deda:iya, Godote ibino kuba osiyodilole mabuma: iba:tamo a:e wiya ikalamenaki, ebete A:da:metamo ebena tuduwata: mabuma: a:e wiya dopamo keba kunu kikamiyale eba kunu. Ega:walo Godote ibino kuba osiyodilole mabuma: tanalo idi ma kunu kosiyodilonaki, ebete ibino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo ebena Wiya Ikalame Bukamo akulolelamenaki. Wiyasiya numa:la:, A:da:meko tetene wagilimite Moseseko teta:mo nemaiga, epagodolo Godokono iyaiya Totomu Tabote ka:pola:namia: mabu ebe tete geyageyanomolo ebete iba:tamo kikalamiya:. Ebe mabuma: ebe tetelo dilukulionamiya ebe epate iyatawa:noma: eba eda:onalo Godokono iyaiya pukala dowakalaminakiya, ebete iba:tamo a:e wiya kapiya ikalamenaki wiyasiya ebena Wiya Ikalame Bukamo ebete ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo kakulolelamenakia:.

Nanitabola, dopo dubu A:da:mekono okoli tanalo atamo ebe ulima: eda:na, walone dapawokaliya ebe Kawodawa Kelisokono tanalo ale kiyatawaoma:. ☆ 15 Wiyasiya

☆ 5:12: W Mabú 3:6; Lom 6:23 ☆ 5:13-14: Lom 4:15

A:da:mete atamo dikaeamiya ega:walo Godote Kelisodo atamo da:kikaeamiya, ebe netewa tanalo iyaiya ba:pola:na. Nanitabola, kapiya dubuno kuba osiyodilo magumudo me opo epo bilibilinomate a:e wiya elawiya, wiyasiya me tanalo idi atumu nanitabonomoma: keda:na, epo bilibilinomate kapiya dubu idi Ya:su Kelisokono nilakapo tanalodo Godokono igilo elawiya, iyo, Godote ebena nilakapo kawonomo iba:tamo ma kunu awokalimiya! ¹⁶ Numa:la:, dopo dubute Godokono pukala dadikamidaliya, Godote ebe kuba osiyodilodawama: ka:mite a:e wiya ebo ikamiya. Wiyasiya me tetelo iya tanalote emaigiya. A A:da:mekono walogabo epate tete epetapi bilibilinomolo Godokono pukala dowakalaminakima:, Godote atamo a:e wiya ikaeamea:no ebena nilakapolo a kuba osiyodilolea:pima: ka:mite nanitabo igilo atamo gito ikaeamiya. ¹⁷ Iyo, nanitabola, kapiya dubute kuba dosiyodiliya ebema: a:e tanalote me opo epono watodawama: ediya, wiyasiya me tanalo idi atumu nanitabonomoma: keda:na, dubu kapiya idi Ya:su Kelisokono wade osiyodilo tanalodo epo epetapiate nanitabo igilo magumulo bilukulionama:na:. Iyo, piyate Godogodone ebena kawo nilakaponomo me opolo delaema:na:, iba:te ebena tuputupupima: eba eda:onalo kuba osiyodilo tanalono wato kikopu ebo kelaema:na:. ¹⁸ Ebema: kapiya dubuno kuba osiyodilo tanalodo a:e wiyate epo bilibilinomatamo keba kunu ka:piyale, eba kunu kapiya dubu idino wade osiyodilo tanalonomodo nanitabo igilo tanalote iba:tamo

piya, iyo, Godote ibi tuputupupima: eba ka:la:minalo ebena igilo iba:tamo gito ikalamera.
 ✧ ¹⁹ Ebema: numa:la:, kapiya dubute Godokono tabamo tuduwata: tanalodo epo bilibilinomate Godokono pukala epetapi wakalamipima: atumu a:keda:iya. Wiyasiya kapiya dubu idite Godotamo nanitabonomolo da:tuduwatiya, ebe dubuno wade osiyodilo tanalodo Godote gabo osiyodiliya epo epetapi bilibilinomo uwatete ebena tuputupupima: ka:midilima: ✧

²⁰ Ebema: mabu keleka: Godote dopamo ebena Totomu Tabo epatamo dikalamiya? Nanitabola, ebete me tanalo osiyodiliya mabu ebete ubi iyatiya iba:te ebena iyaiya pukala eba wakalaminalo ibino modoboa: tanalo ebo kiyatawaoma: Wiyasiya kalakala kawonomola, kebe tetelo me opo epono kuba osiyodilole tanalate bilibilinomoma: deda:iya, ebe atu tetenomolo Godokono nilakapo tanalote kawonomamo kemaigiya ebe kuba osiyodilole tanalo nanitabonomolo kegebolema: ²¹ Iyo, ebete ebena ubi ma kunu iyatiya, kuba osiyodilole tanalate dopamo a:e wiya magumudo aimano watodawama: keba kunu kediya, eba kunu me tetelo Godokono nilakapo tanalote a tuputupupima: midi tanalodo aimano watodawama: eba eda:nalo, ale aimano Kawodawa Ya:su Kelisodo uwomua: igilo nanitabonomolo kelaema: ✧

6

Lumagite Kelisoko Magumulo Kokolinama:

✧ **5:18:** 1Kol 15:22 ✧ **5:19:** Ais 53:11 ✧ **5:21:** Lom 6:23

Ebete Kuba Osiyodilole Tanaloma: Na:emene

¹ Ebema: diyala, la: magumulo idite tabo ma kunu da:begemene, “Godote aimano kuba osiyodilole tanalo ebenu nilakapolo degeboleamena, ebema: ale iyaiya kuba dosiyodilolenakoma:, kuba:, mabu ebe gabodo ebete ebenu kawo nilakaponomo atamo kawokalimene.”

² Eiye! Mako woki ebe daedale wokinomola! A nanitabokobi midipima: neda:iyataleka: kuba osiyodilole tanalate agodolo ba:elaiyana:, ebema: ale kuba osiyodilole magumulo walo beda:ma: na:kilukulinama? ³ La: me tanalo iyatawanomolata, epetapiate a obamo dowaduba:midaoiya, iba:te ebe tanalo Ya:su Kelisoko magumulo osiyodiliya, ale ebenu a:e tanalo magumamo eba:go kapimiya ka:nopila:oma:. ✧ ⁴ Iyo, aimano obamo waduba:midaoe tanalodo ale eba:go kapimiya a:elaote, ebenu aimano a:elao apa:te bobo magumamo atumu eba:go kapimiya gito nopila:iya. Ebe mabuma: Nabiwi Godote ebenu kawo alonomono elawamo Kelisoko a:e magumune keba kunu kadipatiyale, ebete eba kunu a atumu owadipaeateiya ale ebenu oli igilago kilukulinama:. ✧

⁵ Ebema: nanitabola, ale Kelisokono a:e tanalo magumamo eba:go kapimiya da:nopila:iyama:, ebe mabuma: ale atumu ebenu oli igilo tanalamo eba:go kapimiya ka:kemaimiomalema:. ⁶ Iyo, a iyatawala, Kelisote kewa olotolowalo da:iya, ebe tetelo Godote aimano tagala ilukuli tanalo eba:go kapimiya kewa olotolowamo

a:tupuguilameleamiya, ebete ebe gabodo tagala ilukuli tanalono elawo eba anakapumilo ale kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: walo a:keda:onama: ☆ 7 Nanitabola, kebe tetelo lumagite ebena tagala okoli tanaloma: da:emene, ebe tetelo ebete kuba osiyodilole tanalono elawo magumune nanitabolo ka:pemaigamene.

8 Ebema: ale me tanalo nanitabokobi na:midinama:, ale Kelisago nanitabolo da:elaiyama:, ebe mabuma: ale eba:go ebena igilago atumu bilukulinama:. 9 Iyo, a iyatawala, Godote Kelisoko a:e magumune dadipatiya, ebema: a:e tanalono elawote ebetamo walo kitana:, ebete uwomua: tetelo walo a:ka:enamene. 10 Nanitabola, ebete kuba osiyodilole tanalono wato kikopu laema: kapiya tetenomolo a:iya, iyo, a:e tanalono elawote ebetamo walo a:ka:pemaiganamene, mabu me tetelo ebete Godokono tanaloma: oli igilago bokolinamene.

11 Ebema: modobola la: atumu la:imano kateneno ubi tanalo kosiyodilola:wenama: a:elao epoma: eba eda:onalo, la:le wiyasiya ebe tanalo malagidilolo Kelisoko magumulo Godoko mabuma: nilukuliniyala:. ☆ 12 Nanitabola, la:imano a:elao apene kateneno iyaiya ubi tanalate emaimionaka, wiyasiya ebe kuba ubi tanalate la:imano watodawama: akoeda:la:, la:le ebe kuba osiyodilole tanalomo tudila:okapoma:.

☆ 13 Iyo, la:imano apeno tanalo bilibilinomo magumulo da:peso tanalonomamo kateneno kuba ubi tanalo ida:mo akotudila:oala:. La:

☆ 6:6: Gal 5:24 ☆ 6:11: 2Kol 5:15; Gal 2:19 ☆ 6:12: W Mabu 4:7

wiyasiya la:imano ape kawokawonomo Godotamo ikameonomo nikameonala: ebenu tuputupu tanalo kapiya kosiyodilola:wenama:, mabu numa:la:, la:le wade tanalo idi kapiya kosiyodilaema: la: dopamo a:elaopimu eba ilukulinalo, Godote la: ebenu igilamo ebo wadipalatelyata. ✧ ¹⁴ Ebema: kuba osiyodilo tanalote la:imano watodawama: walo a:keda:mene, mabu me tetelo la:le Godokono nilakapo magumudo ebenu elawamo ilukulinamata, iyo, kalakala kawonomola, la: a:ka:tuwa: la:imano elawamo ebenu Totomu Tabamo tudila:oa:noma: dowagela:wenaima, ebe tanalote la: magumulo iyalo olopoligiya. ✧

Nanitabokobi Midipiate Godokono Tuputupu Okoli Tanalono Wiya: Wokopima: Neda:oma:na:

¹⁵ Ebema: diyala, la: magumulo idite tabo ma kunu da:begemene, “Modobola ale aimano ubilo iyaiya kuba tanalo gito bosiyodilolenakoma:, mabu ale Godokono nilakapo magumulo bilukulinama:, ebenu Totomu Tabamo tudila:o tanalodoa:. Ebe mabuma: ale ebenu pukala dowakalaima:, kuba wiya tanalote ebegodone atamo a:ka:pemene.”

Eiye! Mako woki ebe daedale wokinomola!
¹⁶ La: iyatawalata, kebe tetelo lumagi idite ebenu ape ega:walo igilo kawo lumagi iditamo ikameonomo dikameomene, ebe tetene wagilimite ebete ebe watodawa kapiyatamo tuduwatalo ebenu wiya: woko bosiyodilonakomene. Ebema: la: eba kunula.

Kebe tetelo la:le la:imano igilo kawonomo kuba osiyodilole tanalamo dikameaema, kuba osiyodilole tanalote la:imano watodawama: eba eda:nalo, la:le a:eamo gito ka:nemaimiomamota. Wiyasiya la:le la:imano igilo kawonomo Godotamo tudila:o tanalamo dikameaema, ebete la:imano watodawama: eda:te la: tuputupupima: ka:midilima:ta. ☆ 17-18 Ebema: modobola ale Godotamo kalakala tabo kadipatiye! Nanitabola, dopamo la:le kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: eda:onaimata, wiyasiya la: ebe mibomibo ilukuli magumune pemaima:wete Godokono tutupima: eda:iyamata. Iyo, kebe tetelo epetapiate ebena oli okoli tanaloma: la: diyatulametiya, la:le la:imano tepo magumuno woki kawonomamo ebe iyaiya tanalamo tudila:wete tuputupu okoli tanalono wiya: woko ebo wagilimiyamata.

¹⁹ Ebema: nale me tanalo idima: la: me opo epono wokino tanalamo analemata, mabu la:le la:imano tepo magumulo elawoa:dopoma: eda:onamata. Dopamo tetelo la:imano ape kawonomo la:le kateneno kuba daleyawo wokino tanalamo ega:walo kawokawo kuba osiyodilole tanalamo ikameonomo ikameiyamata, iyo, la: kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: eda:onaimata. Ebema: me tetelo modobola la: eba kunu tuputupu okoli tanalono wiya: wokopima: eba eda:onalalo, la:imano ape kawonomo Godokono wade-talena woko osiyodilo tanalamo nikameonala:.²⁰ Numa:la:, kebe tetelo la:le kuba osiyodilole tanalono wiya:

☆ **6:16:** Yon 8:34; 2Pit 2:19

wokopima: deda:wenaima, ebe tetelo Godokono tuputupu okoli tanalote la:imano watodawama: keda:namia:.²¹ Ebema: me tetelo la:le kebe tanalo eba osiyodilolelo ilipoma: degelawenama, dopamo la:le ebe kuba tanalo eba osiyodilolelo beda: wade tanalo kelawa:wiya? Eiyee! La:le wade tanalo idi kelawa:wiya:, mabu kuba osiyodilole tanalone a:e wiya kapiyate maigana!²² Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote la: kuba osiyodilole tanalono mibomibo magumune wagailitate, ebene me tetelo la: tutu okoli magumulo ebena wiya: wokopima: eda:onamata. Ebe mabuma: la:imano oli okoli tanalone wade nolo da:ima:te eba pemaimionalo, Godote la: ebena talena wokopima: ebo keka:la:ima:ta, ebene la:le ebena uwomua: igilo nanitabolo kelaemamota.²³ Nanitabola, kuba osiyodilole tanalono wiya ebe a:ela, wiyasiya kalakala kawonomola, Godote aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo uwomua: igilo nilakapolo atamo gito ikaeamena. ☆

7

Dubu Ega:walo Kamiyale Ibino Kapiyama: Eda: Tanalono Totomu Tabo

¹ Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: me opo epono iyaiya totomu tabo diyatawawenama, ebe mabuma: la: me tanalo iyatawanomolata, dubu idite me opolo eba okolinalo ebena opono gabamaniate kebe totomu tabo kalomone ebete ebe tabono elawo magumulo bokolinamene. Ebete wiyasiya

☆ **6:23:** Lom 5:12,15

da:emene ebe tetelo ebe iyaiya totomu tabono elawote ebegodone kolopoligomene. ² Ebema: modobola la: me uli tabo numa:la:. Kamiyale idino awite eba okolinalo, ebete dubu ida:go toma: me opono talena kawonomote itana. Wiyasiya ebena awite da:emene, ebe tetelo ebena kapiyama: eda: tanalono totomute olopoligote, talenata a:kitanamene ebete walo dubu ida:go kapiyama: ka:keda:ma:. ³ Iyo, ebe kamiyaleno awite eba okolinalo ebete dubu iditamo da:tomene, gabamanino tabo anagiyamidawate ebe dubu pilolo lawe kamiyalema: kegemene, wiyasiya kebe tetelo ebena awite da:emene, ebe tetelo ebete dubu idi delaemene ebe tanalo pilo tanaloma: a:keda:mene.

⁴ Ebema: naimano ekakiala:, me uli tabono magumute la:tamo ma kunu itana. Godote Mosesedo epatamo dikalamiya, dopamo la:le ebe Totomu Tabago kapiyama: eda:onaimata. Wiyasiya la:le nanitabokobi midi tanalodo Totomu Tabono elawo tanaloma: a:elaopima: eda:iyamata, ebe mabuma: la: me tetelo Kelisago kapiyama: eba eda:nalo la: ebena ape magumulo bilukulinamata. Iyo, Godote a:e magumune kebe dawa kadipatiyale, la: ebe Kawodawano oli kamiyalema: eda:onamata, Godokono wadewade da:ima:te la:godolo ka:nolonakoma:. ✧

⁵ Nanitabola, ale dopamo Totomu Tabono elawo magumulo dilukulinaima:, ebe tetelo ale aimano kateneno ubi tanalamo gito tudila:onaima:. Iyo, iyaiya Totomu Tabote aimano kuba osiyodilole

✧ 7:4: Lom 6:2,11

tanalo nanitabolo kodi-yoboliya; wiyasiya ebe Totomu olowio tanalodo aimano kateneno ubi tanalate elawo walo a:kelawiya kubakuba tanalo epetapi kosiyodilolenama:. Ebema: eba kunu a:e tanalono kuba da:ima:te agodolo ebo nolonakiya, aimano kuba ubi tanalate aimano ape magumulo woko kawonomamo kosiyodilonama:. ⁶ Iyo, dopamo ale eba kunu Totomu Tabono tanalodo aimano kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: eda:onaima:. Ale wiyasiya Kelisoko nanitabokobi midi tanalodo Totomu Tabono elawo tanaloma: da:elaiyama; ebema: ale ibino elawo magumune maimiote ebe elawote atamo walo a:kitanamene, gabamanino totomuno elawote a:e lumagigodone keba kunu kolopoligonakole eba kunu. Ebema: Mosesete Godokono Bukamo dakuloliya, ale tagala ilukuli tetelo ebe Totomu Tabono elawo magumulo eba ilukulinalo, ale aimano elawamo Godotamo kebe woko kosiyodilonaima: ebe woko magumulo a ka:modobonamia:. Wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo ale ebena Uliyanano oli okoli tanalodo ebena elawamo modobo woko nanitabolo nosiyodilonama:. ✧

Godokono Totomu Tabo Ega:walo Lumagino Kuba Osiyodilole Tanalo

⁷ Ebema: diyala, la: magumulo idite tabo ma kunu da:begemene, “Godokono wadewade Totomu Tabote epo kuba osiyodilolepima: midilina!”

Eiye, mako woki ebe daedale wokila! Godokono Totomu Tabote na kuba

✧ **7:6:** Lom 8:2; 6:4

osiyodilodawama: ka:midiniya:, ao, wiyasiya ebete kebe osiyodilole tanalo kubama: kegenale, ebena Totomu Tabote ebe iyaiya tanalo na iyatunamiya. Ebema: Totomu Tabote na ma kunu dananiya, “A:ma:le lumagi idino inamabu uwatema: ubi akoiyata:la:,” na ebo iyatawiyamo Godote ebe tanalo kubama: gena. ✧ ⁸ Ebene ebe kuba osiyodilo tanalote wade tete dumiya, ebete Godokono Totomu Tabono tanalodo na magumulo woko osiyodilo ebo wagilimiya nale iyaiya epono inamabu uwatema: ubi kiyatinakoma:. Ebema: numa:la:, kebe tetelo lumagi idite iyaiya Totomu Tabo nanitabolo iyatawa:no, ebe tetelo kuba osiyodilo tanalono elawote ebegodolo nanitabolo a:kitanamene.

⁹ Ebe mabuma: naimano tanalo ma kunula. Dopamo tetelo nale Totomu Tabono iyaiya tanalo iyatawa:noma: eba eda:nalo, na modobolo okolinaimo, wiyasiya ebe Totomu Tabote natamo da:pemaimiya, ebe atu tetenomolo na magumulo kuba osiyodilo wokite kawoma: dediya, ¹⁰ na ebo iyatawiyamo nale Godoko kekalakalaima: iyalo a:iyamo, iyo, elawo nagodolo kitana: ebena ubi tanalamo ka:tuduwatama:. Ebema: nanitabola, Godote ebena Totomu Tabo natamo ikanamiya nale nanitabolo kigilonama:, wiyasiya na niyala mabu ebe Totomu Tabodo a:e tanalote natamo gito piya, ¹¹ iyo, kuba osiyodilo tanalote Totomu Tabodo wade tete dumiya, na a:da: eba masiginilo nanitabo igilo nagodone pilolo ebo lawiya. ✧

¹² Ebema: Godokono Totomu Tabono iyaiya tanalo bilibilinomate talenanomoma:

✧ **7:7:** Maimi 20:17; Totomu 5:21 ✧ **7:11:** W Mabu 3:13

ega:walo tuputupunomoma: ega:walo
 wadewadenonomoma: deda:ona nale ebe tanalo
 eba iyatawanalo, ☆ 13 nale walo ma kunu
 a:ka:kiyawaonamo, naimano tepo magumuno
 a:e tanalote ebe Totomu Tabono tanalone
 a:pemaigiya. Ao, ebako woki ebe daedale wokila!
 Nanitabola, kuba osiyodilo tanalote Godokono
 wadewade Totomu Tabo magumudo a:e wiya
 natamo gito ikanamiya, ebema: kuba osiyodilo
 tanalono elawote Totomu Tabono tanalodo na
 magumulo unamo odolutalo diyatawiyamo,
 ebene abale nibonomote demaigiya nale ebo
 niyabiyamo.

*Kuba Osiyodilo Tanalote Wade Osiyodilo
 Tanalago Lumagino Tepo Magumulo Da:gowelana*

¹⁴ A me tanalo iyatawala, Godokono Totomu
 Tabote ebene iyaiya ubi tanalo atamo nawokalil-
 amena, wiyasiya na niyala, na me opo lumag-
 ima: eba eda:nalo a:e tanalote na magumulo
 elawonomoma: eda:na, ebema: na kuba osiy-
 odilo tanalono wiya: wokodawama: eda:namo.

¹⁵ Mabu keleka: nale naimano apa:mo kuba
 tanalo dosiyodilolenamo? Eiye! Naimano osiy-
 odilole tanalono mabu na nanitabola iyatawa:
 iyo, naimano tepo magumulo na ubia:nola kuba
 tanalo idi osiyodiloma:, wiyasiya nale kebe tanalo
 kuba niboma: degenamo ebako tanalo walo gito
 kosiyodilolenakomo. ☆ 16 Ebema: numa:la:
 kebe tetelo nale apa:mo kuba tanalo idi eba
 osiyodilutalo, ebene naimano tepo magumulo
 ebe tanalo osiyodilo ubia:noma: deda:mo, ebe

tanalote nawokalimita nale naimano tepo magumulo Godokono Totomu Tabo wadenoma: gemo. ¹⁷ Ebe mabuma: kuba osiyodilo tanalono elawote naimano tepo magumuno wokine nanitabolo kemaigana; ao, kuba osiyodilo tanalote naimano katene magumulo eba okolinalo, ebene elawote natamo ebana pemaigana. ¹⁸ Iyo, na iyatawala, wade osiyodilo tanalo kapiya idite naimano katene magumulo nanitabolo kitana; ebema: Godote naimano tepo magumamo wade ubi tanalo diyatiya, ebe tanalote eba itanalalo nagodolo elawote kitana: ebe tanalo kosiyo-diloma! ¹⁹ Eiye! Naimano tepo magumulo kebe wade osiyodilo ubi tanalote kitanale nale kosiyo-dilonakoa; ega:walo nagodolo kebe kuba osiyodiloa: ubi tanalote kitanale, nale ebe kuba gito osiyodilonakomo. ²⁰ Ebema: nale naimano tepo magumuno ubia: tanalo naimano kateneno ubilo gito dosiyodilonakomo, ebe tanalote naimano tanalo ma kunu awokalimina, ebe osiyodilo tanalono elawote naimano tepo magumune kemaigana: Ao, eba kunua; wiyasiya kuba osiyodilo tanalote naimano kateneno ubilo eba okolinalo, ebene elawote natamo ebana pemaigana.

²¹ Me mabuma: na ma kunu iyatawanamo, nale naimano tepo magumulo wade tanalo idi osiyodiloma: ubi diyatinakomo, wiyasiya kuba osiyodilo tanalote naimano kateneno ubi tanalone atumu eba pemaiganalo na ebetamo gito tuduwatanakomo. ²² Nanitabola, naimano tepo magumulo nale Godokono Totomu Tabamo ka:tuduwatama: nanitabolo nekalakalanamo, ²³ wiyasiya naimano katene magumulo ditana,

ebe tanalote naimano tepo magumuno wade wokiago na:gowelana. Iyo, ebe elawo tanalote na nematuonamonena, nale kuba osiyodilole tanalo magumune alaula:kapoma: ✧

²⁴ Eiye, me naimano mibo tanalo beda: kawonomola:ka! Naimano katene magumulo ditana ebe elawo tanalote na a:e tanalamo nanitabonomolo magatanena, ebema: naimano igilo potele na:ka:mula:naemene? ²⁵ Modobola a kalakala kawonomo Godotamo kadipatiye, mabu ebe kapiya Igilo Mula:dawama: eba eda:nalo aimano Kawodawa Ya:su Kelisodo aimano igilo ka:mula:leaemene!

Ebema: me tanalo kawo iyatulame tanalola, nale naimano tepo magumuno elawamo Godokono Totomu Tabamo eba tuduwatanalo, wiyasiya nale naimano kateneno ubi tanalono elawamo kuba osiyodilole tanalono totomuamo gito tuduwatanakomo. ✧

8

Kelisokono Uliyanano Elawamo Ilukuli Tanalo

¹ Ebe mabuma: piyate Ya:su Kelisoko magumulo tuputupupima: deda:ona, idawate ibi kubakubapima: ka:la:ima: modoboa:

² Numa:la:, dopamo tetelo Godote Mosesedo atamo dikaeamiya ebe Totomu Tabono tanalate aimano watodawama: deda:nami, ale ebe pukala eba wakalamilo a:e wiya ebema: iyatawaonakima:, wiyasiya Ya:su Kelisoko magumulo ebeno Uliyanate naimano

watodawama: dediya, ebe tetelo ebete na tagala watodawano elawo magumune wagalinite igilo natamo ebo ikanamiya. ³ Nanitabola, Mosesekono Totomu Tabono tanalate atamo elawo kikaemiya: ale ebenu pukalamo ka:tudila:onama:, mabu aimano kateneno ubi tanalate iyaiya kuba tanalo kosiyodilolema: a magumulo elawoelawonomoma: eda:onamiya. Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote aimano modoboa: tanalo umite a ma kunu walubiya, ebete ebenu Gudu lumagino apa:mo palibiya me opamo, ebema: a epate aimano kateneno ubilo kebe kuba tanalo kosiyodilolenama:, ebete ebe tanalono a:e wiya aimano tanaloma: a:pelawemiya. Iyo, ebete me opolo atu kateneno iyaiya ubi tanalo eba piyatawalo, wiyasiya ebe tanalamo tuduwata:no kuba osiyodilole tanalono elawo gito panakapumiya. ⁴ Ebema: nanitabola, Godote me gabodo elawo atamo ikaemiya ale tuputupulo eba ilukulinalo ebenu Totomu Tabo bilibilinomamo ka:tudila:onama:. Iyo, me ebe mabula ale me tetelo aimano kateneno kuba ubi tanalamo tudila:oa:no ebenu Uliyanano elawamo bilukulinama:.

⁵ Nanitabola, piyate ibino kateneno kuba ubi tanalamo da:tudila:ona ibino kateneno ubi tanalate ibino watodawama: eda:na, wiyasiya piyate Godokono Uliyanano ubi tanalamo da:tudila:ona, ebete ibino watodawama: eba eda:nalo ebenu wade tanalo kosiyodilolema: iba:tamo wadewade woki kawiya alomolamena. ⁶ Ega:walo kebe lumagite ebenu kateneno kuba

✧ **8:4:** Gal 5:16,25

ubi tanalo ebenu watodawama: da:midina, ebetamo a:e wiyate ka:pemene, wiyasiya kebe lumagite Godokono Uliyana ebenu watodawama: da:midina, ebete nanitabo igilo ega:walo milo kuwatemene. ⁷ Ebema: potele ebenu kateneno kuba ubi tanalamo da:tuduwatanako, ebete Godago goweladawama: eda:na, mabu ebe ubia:nola Godokono Totomu Tabamo tuduwatama: ega:walo ebegodolo elawo kitana: ebe tanalo kosiyodiloma: ⁸ Nanitabola, kebe lumagite ebenu kateneno ubi tanalamo da:tuduwatanako, ebete Godoko kalakalakobi midima: modoboa:!

⁹ Ebe mabuma: Godokono Uliyanate la: magumulo nanitabolo dokolina, la: la:imano kateneno ubi tanalamo a:ka:tudila:wenama, wiyasiya ebete la: keba kunu kanaletana la: eba kunu bilukulinamata. Iyo, nanitabola, Kelisokono Uliyanate kebe lumagigodolo okolina:no, ebe lumagi ebe Kelisokonoa:!

✧ ¹⁰ Numa:la:, la: niyanialata mabu la: ega:walo me opo epo epetapi bilibilinomo kuba osiyodilolepima: eba eda:onalola:imano apete ebema: nanitabonomolo ka:elaoma:na:. Wiyasiya kalakala kawonomola, Kelisote la: magumulo nanitabolo dokolina, ebenu Uliyanate la:tamo nanitabo igilo kikalaema:ta mabu Godote la: ebenu tuputupupima: iyalo a:midilyata.

✧ ¹¹ Iyo, kebe dawate Ya:su Kelisoko a:e magumune igilamo dadipatiya, ebenu Uliyanate la: magumulo nanitabolo dokolina, ebete atumu la:imano a:elao ape igilokobi ka:midilimene

mabu ebeno Igilo Uliyanate la: magumulo wade woko bosiyodilona. ¹²⁻¹³ Ebema: naimano ekakiala:, modobola ale Godokono Uliyanano ubi tanalamo ba:tudila:onakoma:, aimano kateneno ubi tanalamoa:, mabu numa:la:, la:le me tetelo ebeno ubi tanalamo tudila:wete kateneno kuba osiyodilole tanalo nanitabolo danakapulama:wenakoma la:le uwomua: igilo ebo kelaemamota, wiyasiya la: la:imano kateneno ubi tanalamo da:tudila:wenakoma a:e wiyate la:tamo ka:pemene. ✧

¹⁴ Nanitabola, Godokono Uliyanate kebe epo demagatalena, ibi Godokono gudila, ¹⁵ ebema: Godote la:tamo dikalametiyala ebe Talena Uliyanado la:le tole tanalo kelawa:wena:. Iyo, wiya: wokopiate woko eba osiyodilonalo ibino woko namutudawano dowa tanalamo keba kunu ka:toletoleone la: eba kunu kowagela:wena:, mabu Uliyanate la: ebeno nani gudima: a:midiliyata, wiya: wokopima: ka:midilitiya:. Ebe mabuma: ale ebeno elawamo aimano Nabiwi Godoko Abama: ka:milo towetowe tabo ebetamo gelanakoma:, ✧✧ ¹⁶ iyo, nanitabola, ale towetowe tabo gela tetelo ebeno Uliyana ega:walo aimano uliyana, iba:te woki kapiyama: eda:ote a ebeno gudinomoma: ebo ka:minaka. ✧ ¹⁷ Ebema: la: me tanalo idi na:kuma:la:, ale Godokono gudima: nanitabolo deda:onama:, ebe mabuma: walone aimano Nabiwigodone ebeno wadewade tanalo kawonomamo ka:nuwatemalema:, Kelisote dopamo keba kunu ka:nuwatiyale eba kunu. Iyo,

✧ **8:12-13:** Gal 6:8; Kol 3:5 ✧ **8:15:** Gal 4:5-7; Awo 21:7 ✧ **8:15:** 2Tim 1:7; Mak 14:36 ✧ **8:16:** 2Kol 1:22

ale me opolo Kelisokono tanaloma: temeteme tanalo eba:go duwatenakoma:, ebe mabuma: ale walone tetelo eba:go ebena kawo alonomo magumulo ka:nepola:namalema:.

Godokono Guda:te Ebena Kawo Alonomo Magumulo Bilukulinama:na:

¹⁸ Wiyasiya ale me tetelo kebe temeteme magumulo kilukulinama:, nale negemo ebe tanalo kawoa: mabu Godote walone tetelo kebe kawo alonomo a da:pukuiaemene nale ebe wade tanalo kawonomo malagidilonamo.

¹⁹ Numa:la:, Godote me opo wagilimi mabu tetelo dosiyodiloliya, ebe iyaiya inamabu bilibilinomate kapimiya ubi kawonomo alomona Godokono guda:te ebegodone wade wiya awokala eba uwatelo ebo kuima:.

²⁰⁻²¹ Nanitabola, ebe inamabu ubia:nola me opolo temetema:go pola:nama:, wiyasiya ibino tanaloma: Godote ebena ubi iyalo ma kunu iyatiya, iba:te Saitanakono a:e temeteme magumulo tete geyageyanomolo ilukulinate Godokono gudino wade alono pukuilame teta:mo ibino temeteme magumune ka:nemaimioma:. Iyo, kebe tetelo ebena guda:te ebegodone wade wiya duwatema:na:, me opono inamabu bilibilinomate ebe atu tetenomolo ibino kawokawo mibomibonomo magumune maimiote ibino nanitabo kalakala atumu iba:go kapimiya ka:kuwatema:na:. ☆

²² Ebema: a iyatawanomola, me opo wagilimi mabune pete me teta:mo pemaiga, digilona ebe inamabu bilibilinomate kawokawo temetema:go

☆ **8:20-21:** W Mabu 3:17-19

imina, kamiyaletē gudu kawo temetema:go keba kunu kalaiminakole eba kunu. ²³ Wiyasiya me opono inamabu bilibilinomo kapiyate kimina; ao, a piyate Godokono Uliyana delawiyama: a atumu aimano tepo magumulo kawokawo temetema:go iminama; mabu a ubi kawonomamo niyatinama: ale aimano Nabiwigodone olioli apeno uwomua: igilo ka:nuwatema:. Nanitabola, ebete ebēno Uliyana atamo dopamo dapalibiya, ebe osiyodilo tanalodo ebete walone teteno tanalo ma kunu awokalimiya, kebe tetelo ale nani gudima: eda:o tanalote dawokalamene, ebe atu tetelo ale uwomua: igilono wadewade tanalo epetapi nanitabonomolo kuwatemalema:.

✧ ²⁴⁻²⁵ Numa:la; lumagite kebe wade tanalo laema: olowiolo demakopelena, ebe tanalote ebetamo nanitabolo demaigamene ebete ebe tanalo laema: olowiolo walo a:kokolinamene mabu ebete ebēno ubi tanalo elawi. Wiyasiya a nanitabokobi midipino tanalo eba kunua: Nanitabola, ale aimano wade igilo Godogodone laema: olowiolo demakopelenaima; ebete ebe tanalodo aimano igilo a:mula:leamiya, wiyasiya aimano olowiolo makopele tanalote kolopoligoamena:. Iyo, ale ebe tetelo aimano wade tanalonomo nanitabolo kelawiya; walone tetelo Godogodone ka:nelaemalema; ebema: ale tete geyageyanomolo olowiolo eba makopelenalo ubia:noma: a:keda:oma:.

²⁶ Ebema: numa:la; ale ebe wade igilono tanalo bilibilinomo uwatea:noma: deda:onama;

✧ **8:23:** 2Kol 5:2-4

Godokono Uliyanate ebe tanaloma: atumu kemalagidilona, ebema: aimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebeno walubi tanalo ma kunula. A ubila ale aimano tanaloma: Godotamo towetowe tabo gelama:, wiyasiya a a:ka:tuwa: gabo nanitabonomolo iyatawa:. Ebe mabuma: Uliyanate aimano modoboa: tanaloma: kawo tepo temeteme ii tanalago ebe toweomenako, wiyasiya me opo epate ibino iyaiya tabamo degelana ebete ebako tabamo ka:kiyawaonakoa:, ebete ebeno tabonomamo genako. ²⁷ Ebema: kalakala kawonomola, mabu Godote a epono tepo magumuno woki iyatawanomola, ega:walo ebete ebeno Uliyanano woki atumu iyatawala, iyo, kebe tetelo Uliyanate a ebeno epono tanaloma: da:towetowenako, ebe tetelo ebete Godokono ubi tanalago a nanitabolo owadipaeatenako. ✧

*Godote Nanitabokobi Midipi Ebeno Gudima:
Keda:onama: Keba Kunu Keka:la:miyale*

²⁸ Ebema: a me tanalo iyatawala, piyate Godoko nilakapolo demalagidilona ega:walo ebete kebe epo keka:la:miyale ebeno ubi tanalo kosiyodilolenama:, ebe epatamo kebe temeteme tanalo bilibilinomate demaimiona Godote ebe tanalo magumulo woko eba osiyodilonalo, ibino tanaloma: ebete ebe temeteme magumune wadewade tanalo bowaulatelenakomene. ✧

²⁹ Nanitabola, opo wagilimia: tetelo Godote kebe epo ebenoma: keda:onama: iba:tamo pukala dalomolamiya, ebete ebe tanalo eba

malagidilolo ebe atu epo a:kuwatiya iba:te ebenu Guduno olonomo kawokaliminama:, iyo, ebe gabodo ebenu kapiya alailame magumulo Ya:sute dopodawama: eba eda:nalo ebenu ekaki epetapi bilibilinomate eba:go bilukulionama:na. ✧ ³⁰ Ebema: Godote kebe epo ebenu gudima: keda:onama: ibi duwatiya, ebete ibi a:keka:la:miya. Ebene ebete kebe epo keka:la:miyale, ebete ibi ebenu tuputupupima: a:ka:midiliya. Ebene ebete kebe epo ebenu tuputupupima: ka:midiliyale, ebete ibi ebenu kawo alonomo magumamo a:kemagaeliya iba:te ebenu uwomua: pukuilame alo magumulo kilukulionama:.

Godokono Nilakapo Tanalote Ya:su Kelisoko Magumulo Ditana

³¹ Ebema: a me wadewade tanalo eba malagidilolelo a beda: tabo na:kegelama:? Modobola a tabo ma kunu kegelamalema:, Godote aimano apulo nanitabolo butina, ebema: ago da:gowelaona iba:te wato kikopu a:kelaema:na! ✧ ³² Numa:la:, Godote a mabuma: ebenu Gudunomo ka:wokolomiya:, wiyasiya ebete ebe aimano kuba osiyodilole tanalono a:e wiya laema: a bilibilinomatamo gito ikaeamiya. Iyo, ebete ebenu Gudu atamo dikaeamiya, nilakapo beda: kawonomola:ka:! Ebema: me tanalo nanitabola, ebete wadewade tanalo bilibilinomo epetapi atu nilakapo tanalodo atamo gito bikaeamenakomene.

✧ **8:29:** Kol 1:18; Yu Epo 1:6 ✧ **8:31:** Oale 118:6

33 Ebema: Godote kebe epo ebeno eponomoma: keda:onama: duwatiya, potele na:ka:modobomene ibi kubakubapima: keka:la:ima:? Idawa puliyanomola mabu Godote ibi ebeno tuputupupima: iyalo eka:la:miya, ☆ 34 iyo, idawate a kubakubapima: ka:ima: modoboa: mabu Ya:su Kelisote aimano tanaloma: a:iya. Ebene Godote ebe a:e magumune igilamo dadipatiya, ebe tetelo ebete Godokono tumudi apuamo nokoliya, ebema: me tetelo kalakala beda: kawonomola:ka:, ebete aimano iyaiya modoboa: tanalo Godotamo owadipalatenako!

35 Ebema: Kelisokono kawo nilakaponomo magumune a iyabaiamo alomoema: potele na:ka:modobomene? Idawa puliyanomola! Nanitabola, epetapiate Ya:sukono tanaloma: atamo temeteme dikaeamena, ibino osiyodilole tanalo ega:walo iyaiya mibomibo tanalo epetapi ega:walo woki bilibili tanalo epetapi, ebe tanalo bilibilinomate a ebena nilakapo tanalone wagaima: ka:modobona:. Ega:walo atumu bae kape tanalo ega:walo inamabua:no okoli tanalo, olalati tanalo ega:walo a:e tanalo, ebe tanalo bilibilinomate modoboa: a Kelisokono nilakapo magumune wagaima:!

36 Nanitabola, Godokono Buka magumulo tabo idite aimano tanalo ma kunu awokalimina, “Godo, tete bilibilinomolo epetapiate a:ma: mabuma: a anakapuaema: wagelena, iyo, ibi ubila a dabirole sipi-goeogoeomu kanakapuaema:!” ☆

³⁷ Wiyasiya aimano Kawodawate a nilakapolo kawonomamo malagidiloena, ebema: ale ebedo me kuba tanalo bilibilinomo magumulo a wato kikopu kelaemalema:!
³⁸ Iyo, me tanalo na iyatawanomola, atamo a:e ikaeame tanalo ega:walo igilo ikaeame tanalo, ebe iyaiya tanalate aimano Kawodawano nilakapo magumune a a:kowagaimene. Nanitabola, Unu Duliyomolono nopopi, ega:walo Saitanakono elawo nopopi, ega:walo ebenu kubakuba uliyana epetapi, iyo, kebe iyaiya tanalate me tetelo demaimiona ega:walo walone tetelo demaimioma:na;
³⁹ ega:walo tobolo unulo da:pola:na, ega:walo damela magumulo da:pola:na, ega:walo opolo dowapata:lamena, me uliyana ega:walo inamabu bilibilinomo magumulo idi kapiyate a Godokono nilakapo magumune wagaima: modoboa:, mabu ebe nilakapo tanalo ebete aimano Kawodawa Ya:su Kelisodo atamo nanitabonomolo iyalo ikaeamiya.

9

Godote Yu Epo Kowalubilinama: Iba:tamo Kebe Iyaiya Tanalo Dikalamiya

¹ Ebema: na Polote Kelisoko magumulo nani tabo gelo a:da: tabo kegita:, iyo, naimano tepo magumuno mulo wokite Godokono Uliyanano elawamo naimano nanitabo tanalo ma kunu awokalimita, ² naimano kalima epono tanaloma: naimano tepo magumulo kawo temeteme tanalonomote olopoligoa: mibomibo tanalago netabokana. ³ Ebene naimano ubi ma kunu itana, gabote modobolo ditanamene, diyala, naimano

Yu epono nanitabokobi midia: mabuma: na kapiyate Godokono dowa magumamo da:ba:nopegamo, ebema: Godote Kelisoko magumune na itamidanete Ela Opamo eba ba:idilonelo, ebete wiyasiya ibino igilo ebo ka:mula:lelaemene. ✧

⁴ Ibi Godote dopamo deka:la:mioliya ebe Isalaela epola, ebema: ebete ibi nilakapolo uwatete ebene ebene gudima: eba midililo ebene kawo alonomo iba:tamo ebo awokalimiya, ega:walo ebete ibi kowalubilinama: ibino ewoniatamo ebene wadewade nopo alomonaki, ebene ebene Totomu Tabono iyaiya tanalo atumu walo a:kikalamiya. Ebema: iba:godolo Godoko nanitabo amamate iyatawa tanalote bitana, ega:walo ebete ebene Bukalo ibino igilo ka:mula:lema: kebe iyaiya tanalo nanitabonomolo da:kiyawaonaki, ebe wadewade tabote iba:godolo atumu ba:ka:pola:na. ✧ ⁵ Ebene A:ibalayamako ega:walo kawokawo ewoni nabi epetapi, Yu epo ebe ebe dubuno walone gudila, ega:walo kalakala kawonomola, Kelisote ibi magumune opo lumagino apa:mo pawokaliya.

Nanitabola, Kelisoko ebe Godotela! Iyo, ebene elawo tanalote epetapi bilibilinomono elawo tanalo nodoilina, ebema: modobola epate uwomua: tetelo ebe nemoionakoma:na! Taula!

Godote Yu Epo Kowalubilinama: Nani Tabo Da:kiyawaiya, Ebete Ebe Tabo Kadikamidaliya:

⁶ La:le naimano iyatulame tanalo wadenomamo nelawa:la:, nale Godokono

tanaloma: ma kunu kegita:, ebe a:da: tabo kiyawaodawama: eda:na. Ao, ebete Yu epo uwomua: tetelo kowalubilinama: nanitabonomolo da:kiyawaiya, ebe tabo ebete kadikamidaliya: wiyasiya ebe tabono nanitabo tanalote a nanitabokobi midipiagodolo emaigiya. Numa:la:, ebenu umi magumulo piyate Yu epono kalimamo dawokalaonaka ibi bilibilinomate ebenu Isalaela eponomoma: keda:ona:. ⁷ Iyo, katene apulo A:ibalayamakono walone gudima: deda:ona, ibi magumulo epetapiate Godokono nani gudima: keda:ona:. Me mabuma: Godote A:ibalayamatamo dopamo ma kunu giya, “A:imano gudi magumulo a:ma:le Aisa:keko kapiyagodone a:imano gudi bilibilinomo kulaema:ta.” ✧ ⁸ Me tabono magumu ma kunula, piyate kateneno ubi gabodo dawokalaoma:na:, iba:te Godokono gudinomoma: a:keda:oma:na:. Ao, piyate Godokono walubi tabonomodo dawokalaoma:na:, ebenu umi magumulo ibi kapiyate ebenu nani gudima: keda:oma:na:. ✧ ⁹ Ebe mabuma: Godote A:ibalayamako kowalubima: ebetamo nanitabonomolo ma kunu giya, “Na nani tetenomolo walo da:ka:pemo, ebe tetelo Selate dubu gudu kalaimene.” ✧

¹⁰ Ebema: modobola la:le me tanalo idi atumu na:kemalagidilala:. A Yu epono ewono nabiwi idi Aisa:kete Lebekagodolo dubu gudi netewa ulamiya, ebenu iba:te ebe kapiya ibino nabiwima: ka:minakiya. ¹¹⁻¹² wiyasiya ebe nedewale guda:te wade tanalo idi ega:walo kuba tanalo

✧ 9:7: W Mabu 21:12 ✧ 9:8: Gal 4:23 ✧ 9:9: W Mabu 18:14

idi osiyodilola:no, iyo, iba:te ibino menokono tepo magumune awokalaoa:no, ebe tetelo Godote ebena ubilo ibi magumulo kapiya gudunomo lawiya, ebete ebe gududo ebena iyaiya ubi tanalo kosiyodilolenama: Ebema: ebete ebe tanalo kawokalima: Lebekatamo negiya, “Ekawi dubuno elawote kawonomoma: eba eda:nalo, naniwino iyaiya gudino tanebapiate ebetamo wiya: wokopima: beda:onama:na:” Ebe tanalone a me tanalo iyatawala, Godote ebena ubi tanalo kapiyado ebena nani gudi uwatenako, ibino osiyodilole tanalodoa: ☆ 13 Iyo, ebe tanalo kawokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Na Ya:ikoboko nilakapolo eba malagidilonalo ebe ebo lawiyamo, wiyasiya na ebena naniwi Isoko ubia:noma: ediyamo.” ☆

14 Ebe mabuma: ale Godoko tuputupu tanalo osiyodilola:dawama: ba:kegelama:? Ao, mako woki ebe daedale wokila! 15 Godote ebena tanalo kawokalima: Mosesetamo tabo ma kunu giya, “Na Godotela, ebema: kebe tetelo na a:ka:tuwa: ubi diyatimo, ebe tetelo lumagi iditamo nilakapo kawokalimamo, ega:walo kebe tetelo naimano ubi ditanamene, na lumagi idi nilakapolo ebo kowalubimamo.” ☆

16 Ebema: kawo tanalo kapiyanomo bitana, ebe tanalo ebe Godokono nilakapo tanalola. Iyo, lumagite a:ka:tuwa: ebena ubi tanalodo ega:walo ebena elawamo woko osiyodilo tanalodo wade

☆ 9:11-12: W Mabu 25:23 ☆ 9:13: Ma:l 1:2-3 ☆ 9:15: Maimi 33:19

tanalo idi Godogodone a:kelaemene, Godokono nilakapo kapiyado kelaemene! ☆

17 Numa:la:, Godokono Bukalo ebete Kawo Elawodubu Pa:lokono wato kodakoda tanaloma: ebetamo ma kunu giya, “Nale a:ka:tuwa: a:ma: kawo elawodubuno gobebobamo iyatiamata, nale a:ma:godone naimano iyaiya ubi tanalo kosiyodilolema:. Iyo, nale a:ma:do naimano elawo me opopiatamo eba awokalimilo, ibi bilibilinomate naimano amama mailo ebo kiyatawaoma:na:.” ☆ 18 Ebema: me tanalo nanitabonomola, Godote ebena ubilo kapiya lumagitamo nilakapo eba awokalimilo, lumagi idino wato gito kodakodaimiya ebena dowa tanalote ebetamo ka:pemaigama:.

Godokono Dowa Tanalo Ega:walo Ebena Nilakapo Tanalo

19 Ebema: diyala, la: magumulo idite natamo tabo ma kunu da:begemene, “Godote a:ka:tuwa: wato kodakoda woki lumagi iditamo dikaemene, ebete ebe lumagino kuba osiyodilo mabuma: wiya keba kunu na:kikaemene? Ebete eba kunu dosiyodilomene, ebe tanalo tuputupu osiyodilo tanalaa:, mabu ebe a:ka:tuwa: ebena ubilo wato kodakoda woki ebe lumagitamo ikame! Eiye, opo lumagigodolo elawo kitana: Godokono ubi tanalo odiyoboma:!”

20 Na wiyasiya ebako tabo gedawatamo negemo, “Naimano namutudawa, a:ma: poteleka: a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: kawoma: midilo Godokono ubi tanalago dapamineua:wita? Numa:,

mulodawate ebenu ubilo kalili idi gebetamo dosiyodilomene, ebe tetelo kalilite ebetamo mako daedale woki tabo a:kegemene, ‘Na ubia:nola me ololamo okolitama: Mabu keleka: a:ma:le na ma kunu dosiyodilona:wa:?’ ☆ ²¹ Eiye! Kalili osiyodilodawa ebe mulo iyatawadawala. Ebema: ebete ebenu ubilo kapiya gebetone kalili idi wade baeno woko kosiyodiloma: osiyodilote, ega:walo kalili idi sosowano woko kosiyodiloma: da:kosiyodilomene, ebe tanalo ebe ebenu tanalola. Idawate modoboa: ebe kuba wokodawama: gema:” ☆

²² Me uli tabote Godokono tanalo awokalimita. Ebete ebenu ubilo me opo epo bilibilinomo gito osiyodiloliya, ibi magumulo epetapiate nanitabokobi midia:pima: eba eda:onalo ebete iba:godolo ebenu elawo tanalo ega:walo dowo tanalo kawokalilaema:. Numa:la:, ebako epate iyalo olosiyodiloia Godote ibino kuba osiyodilole mabuma: ibi ka:kubailaema:, wiyasiya tete geyageyanomolo ebete ibi kopoliyadigalena: mabu ebenu kawo downomo awokalimi tanalote ibido katepana:. ²³ Ega:walo Godote a nanitabokobi midipi ako-osiyodiloia ebete ado ebenu kawo alonomo kawokalima:, iyo, ebete iyalo tetelo ebenu nilakapolo a wadekobi a:midia ale ebenu kawo alonomono wadewade dogodogo tanalo ebegodone ka:nuwatema:. ²⁴ Ebema: nanitabola, Godote Yu epo ega:walo Yua:pi bilibilinomo magumulo piyate ebenu gudima: keda:onama: deka:la:mioliya, a ebe ebe epola.

☆ **9:20:** Ais 29:16; 45:9 ☆ **9:21:** Yel 18:6

25 Numa:la:, Godote Yua:pino tanalo
kawokalima: ebenu Bukalo ebenu wokodawa
Oseyagodone tabo ma kunu giya,

“Kebe epate naimano epoma: keda:onamia:
nale ibi naimano eponomoma:
keka:la:imamo,
ega:walo nale dopamo kebe gudu nilakapolo ke-
malagidilonamia:
nale wiyasiya ebe naimano wade
gudunomoma: kegemamo. ✧

26 Ebema: na Godote dopamo kebe opo epo
kanaliyamo,
‘La: naimano epoa:’
me tetelo ibino oponomolo epetapiate iba:tamo
kegelama:na:
‘Uwomua: tetelo digilonamene,
la:le ebe Kawodawa Godokono gudima:
eda:onamata.’” ✧

27 Ebene Godote ebenu Bukalo me elawo
tabonomo Aisayagodone ma kunu gena,
“Isalaela epono ka:la:miole uwomu
ebe kewa: kolomono wiyo keba kunula:ka:
iba:te bilibilinomoma: eba kunu eba
eda:onalo,
wiyasiya ibi magumune nale kapiyakapiyanomo
uwatete
ibino igilo ka:mula:lelaemamo. ✧

28 Mabu tete gawagawalo na:pe,
na Kawodawate me opo epono tanalo eba
anagilamelelamelelo,
ibi bilibilinomatamo modobo wiyanomo ebo
kikalamolomamo.”

29 Iyo, me tabo awokalimia:no, Aisayate dopamo Godokono Bukalo tabo idi ma kunu kegiya,
 “Elawo Kawodawanomote ebenu nilakapo atamo
 kela:mo awokalimia:notaleka;
 aimano kuba osiyodilole mabuma:
 ebete a opoliyaenomo bopoliyaena;
 iyo, ebete Sodomu duliyo molo ega:walo Gomola duliyo molo epo keba kunu kanakapulamiyale,
 ebete a eba kunu ba:kubaiamena:” ☆

Yu Epate Tuputupupima: Eda:o Gabodo Agowa Dukamidaoliya

30 Ebema: me iyatulame tanalono kawo magumunomo ma kunula. Kebe tetelo Yua:piate Godokono tuputupupima: eda:o gabo wadia:no, ebe tetelo wiyasiya Godote ibi uwatete ibino nanitabokobi midi tanalodo ibi tuputupupima: ebo midiliya. 31 Wiyasiya Godote dopamo deka:la:mioliya ebe Yu epate Mosesekono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo elawo ikalame totomu idi kawonomamo nipo wadiya, iba:te ebe totomu tabamo tudila:o tanalodo tuputupupima: keda:onama. 32 Mabu keleka: iba:te kumiya? Mabu iba:te nanitabokobi midi gabodo kowadiya:, iba:te wiyasiya kebe tanalo ibino elawamo kosiyodilolenakiye ebe tanalo kawo tanalonomoma: eba gelalo, iba:te tuputupupima: eda:oma: Godokono nokolalo agowa gito nukamidaoliya. ☆ 33 Ebe mabuma: Godote ebenu Bukalo Kelisokono tanaloma: tabo ma kunu gena,

“Numa:la:, nale Isalaela epono Sayono opamo*
 epate agowa ukamidaoleno nokola
 iyatiyamo,
 iyo, ebe nokola ebe nale iba:tamo dapalibiyamo
 ebe Wade Wokodawala.
 Ebema: ibi epetapiate ebe nokolalo agowa ukami-
 daolete
 ebo ka:na:gudima:na:,
 wiyasiya piyate naimano Wokodawa
 nanitabokobi da:midima:na:,
 iba:te ilipo walo a:kiyatawaonakoma:na:.” ☆

10

Yu Epate Godokono Igilo Mula: Gabo Keba Kunu Kanaetoamidiye

¹ Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:,
 naimano Yu epate igilo mula: tanalo
 kelaema: nale ebe tanalo tepo magumulo
 kawonomamo eba malagidilolo Godoko ebema:
 toweomenakomo. ² Na ibino tanaloma: nani
 tabonomo la:tamo ma kunu kiyawaimo,
 iba:te ibino tanalo bilibilinomo Godotamo
 eba osiyodilolenalo ebo malagidilonaka
 ebete iba:tamo kekalakalamene, wiyasiya ibi
 iyatawa: iba:te ebena nanitabo gabo iyalo
 danaetoamidiya. ³ Iyo, Godote epo ebena
 tuputupupima: kebe gabodo ka:midilinale, Yu
 epate ebe gabodo tolaema: ubia:noma: eba
 eda:olo, ebema: iba:te Godokono ubi tanalamo
 tudila:oa:no ibi a:ka:tuwa: ibino woki idi
 gabonomoma: ebo geliya, ⁴ ebe gabo ebe Godote

* **9:33:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, Isalaela
 epono opono mailo idi ebe Sayonola. ☆ **9:33:** Ais 28:16; 1Pit 2:6

ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabamo tudila:o gabola. La: wiyasiya numa:la:, Kelisokono woko magumulo ebete ebe tagala gabo odiyobiya, ebema: me tetelo ebenu oli gabo kapiyanomote itana, iyo, piyate ebe nanitabokobi da:midina Godote ibi bilibilinomo ebenu tuputupupima: midilite, iba:te igilo mula: tanalo ebo kelaema:na:.

Ya:suko Ka:mi Magumulo Lumagite Igilo Mula: Tanalo Kelaemene

⁵ Ebema: Godote lumagi idi ebenu Totomu Tabamo tuduwata tanalodo tuputupudawama: deka:imene, Mosesete ebe tanalo Godokono Bukalo ma kunu awokalimiya, “Potele Godokono Totomu tabo bilibilinomamo da:tuduwatanako idi kapiya adikanalea:no, Godote ebe tuputupudawama: ka:mite nanitabo igilo ebetamo ebo kikaemene.” Wiyasiya numa:la:, a opo duliyo-molo epo niyaniyala mabu a magumulo ebako lumagite ka:luta: ☆

⁶ Wiyasiya Godote kebe lumagi ebenu nanitabokobi midi tanalodo tuputupudawama: deka:imene, ebete ebako dawano tanaloma: ebenu Bukamo iyaiya tabo epetapi akakuloliya. Iyo, ebenu Bukalo dopo tabote ma kunu gena, “Opo lumagi, a:ma: mako tabo tepo magumulo akogeala:, ‘Naimano nanitabo igilo ka:nelaema:, Unu Duliyo-molamo potele na:ka:nodolomene?’ ” Eiye! Me tabo ebe daedale woki tabola, mabu nanitabokobi mididawa iyatawala Kelisote Unu Duliyo-molone me opamo iyalo a:piwisigiya! ☆ ⁷ Ega:walo atu Buka tabote

walo ma kunu kegena, “Opo lumagi, a:ma: atumu daedale tabo idi ma kumu akogeala; ‘Naimano nanitabo igilo ka:nelaema; a:elao epono opamo potele na:ka:niwisigamene?’” Nanitabokobi mididawa, a:ma: numa; Kelisote ebamo iyalo niwisigate a:e magumune atamo walo ebo kemaigiya! ⁸ Ebema: Godokono Bukalo tabo idite nanitabokobi mididawano tanaloma: ma kunu itana, “Naimano igilo tabote iyalo pemaigate a:ma: niyakabonomolo bitana, iyo, a:imano tepo magumulo eba itanalo ebo kiyawaonakota.” Nanitabola, epate Ya:suko nanitabokobi ka:midima: ale iba:tamo da:kiyawaonakoma; me ebe Wade Tabola.

⁹ Ebema: Godote Ya:suko a:e magumune dadipatiya, kebe lumagite ebe tanalo ebenu tepo magumulo nanitabokobi eba midinalo, Ya:sute Kawodawama: deda:na ebe tanalo ebenu tabamo dawokalimene, Godote ebe lumagino igilo ka:mula:emene. ¹⁰ Nanitabola, ale nanitabokobi da:midinama; Godote a tuputupupima: ebema: ka:mina, ega:walo ale aimano nanitabokobi midi tanalo tabamo dawokaliminakoma; Godote ebe gabodo aimano igilo ebo mula:leamenako.

¹¹ Ebema: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Piyate ebe nanitabokobi da:midima:na; ibi bilibilinomate ilipo walo a:kiyatawaonakoma:na.” ✧ ¹² Numa:la; Godote me tabamo epo bilibilinomono tanaloma: gena, mabu ebenu osiyodilo magumulo ebete Yu epo ega:walo Yua:pi atu gabodo uwatete kapiya epoma: ebo midiliya. Iyo, Kawodawa Ya:suko ebe ibi bilibilinomono kapiya Kawodawala,

ebema: ibi bilibilinomo magumulo piyate ebenu mailo deka:ima:na:, ebete ibi bilibilinomatamo wadewade dogodogo tanalo kawonomamo kikalaemene. ☆ 13 Nanitabola, Godote ebenu Bukalo tabo idi walo ma kunu kegena, “Piyate Kawodawano walubi tanalo laema: ebenu mailo deka:ima:na:, Godote ibi bilibilinomono igilo nanitabonomolo ka:mula:lelaemene.” ☆

Yu Epate Godokono Wade Tabo Olowite Ubia:noma: Deda:iya

14 Ebema: modobola la: me tanalo nemalagidilala:. Epate Kawodawa Ya:suko nanitabokobi midia:no, iba:te ebe keba kunu na:keka:ima:na: ebete ibino igilo ka:mula:lelaema:? Ega:walo iba:te ebenu tanalo olowioa:no ebe nanitabokobi keba kunu na:ka:midima:na:? Ega:walo epetapiate ebenu Wade Tabo iba:tamo kiyawaoa:no, iba:te keba kunu na:kolowioma:na:? 15 Ega:walo Godote wokopi ebenu elawago alibolea:no iba:te Wade Tabo keba kunu na:ka:nikiyawaoma:na:? Numa:la:, ebe tanalo awokalima: ebenu Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Olalati magumulo dilukuliona, piyate ebako epo kowalubilima: Wade Tabo dadaema:na:, ebe wokopino pelame tanalo beda: wade tanalomola:ka:!” ☆

16 Wiyasiya Ya:sukono Wade Tabote Yu epatamo da:pemaigiya, ibi epetapi bilibilinomate ubia:noma: eda:iya. Ebema: tete idilo Godokono woki awokalimidawa Aisayate ebe naniya, “O Kawodawa, a a:imano wokopiate tabo da:kiyawaonakoma: epate

wiyasiya kolowionakoa; ibi magumulo kapiyakapiyanomate nanitabokobi midinaka!”

✧ 17 Me tanalo nanitabola, epono nanitabokobi midi tanalote Kelisokono Wade Tabo olowio tanalodo maiganako, ega:walo Kelisokono tabo awokalimi tanalodo iba:te ebo olowionaka.

18 Ebema: nanitabola, Yu epate Kelisokono tabo ibino galonomamo eba kunu olowiya wiyasiya kelawiya; iyo, Godokono Bukalo tabo idite ibino olowio tanalo ma kunu awokalimina,

“Godote wagilimi mabu tetelo dosiyodiloliya,
ebe inamabuate ebena tanaloma: tabo eba kiyawaonalo,
ebe tabote me opo kawonomamo gito tiya.

Ebema: mulu oponomolo dilukuliona,
ebe epate ebena tabono iyaiya tanalo wadenomamo iyalo olowiya.” ✧

19 Ebema: na Polote naimano leta tabo olowiopi la: analemata, la: ma kunu kemalagidilawitama, Isalaela opolo dilukuliona Godokono tabote ebe Yu epatamo ka:pemaigiya? Ao, iba:te nanitabonomolo olowiote wiyasiya kelawiya; mabu ibino nanitabokobi midia: tanalo pemaiga:no, dopamo Mosesete ebe tanalo Godokono Bukalo ma kunu awokalimiya,

“Godote nege,
‘La: Yu epate kebe epo wadewade epoa:ma: degelawenama,
nale la:imano gobebobo ebe Yua:piatamo dikalaemo,
la: ebema: ka:dowaomamota.

Iyo, dopamo daedale woki magumulo dilukulion-
amiya,
nale la:imano iyaiya iyatawa tanalo iba:tamo
dikalaemo,
ebe mabuma: la: tepo magumulo iba:tamo
elanomoma: keda:omamota.’” ☆

20 Ega:walo tete idilo Aisayate tolea:no Godokono
Bukalo Yua:pino tanalo walo nakawokalimiya,
“Godote nege,

‘Na wadinia:piate na unamiya,
iyo, nale pema: piyate na ka:toweonamia;
wiyasiya na iba:tamo nilakapolo
a:pemaigiyamo.’” ☆

21 Ebete wiyasiya Isalaela epono tanaloma: ma
kunu kegiya,

“Nale ibino igilo ka:mula:lelaema;
tete geyageyanomolo naimano koto iba:tamo
uwamidalete dutinaimo,
wiyasiya iba:te naimano tabamo tudila:oa:no
wato kodakodaibinomoma: eda:onamiya.” ☆

11

*Yu Epate Godoko Ubia:noma: Eba Eda:onalo
Ebate Wiyasiya Ibi Ubia:noma: Keda:na:*

¹ Ebema: nale la: analemata, la:imano woki ma
kunu kitanale, Godote ebena Yu epono tanaloma:
woki iyakobi midite iba:tamo ubia:noma: ebo
kedyale? Ao, eba kunua: Nanitabola, ibi epetapi
bilibilinomate Kelisoko nanitabokobi ka:midina;
wiyasiya numa:la; me atu tetelo kapiyakapiya
epo epetapiate ebe nanitabolo lawiya. Ma

☆ 10:19: Totomu 32:21 ☆ 10:20: Ais 65:1 ☆ 10:21: Ais 65:2

kunu na atumu Yu lumagima: eba keda:nalo wiyasiya nanitabokobi na:midinamo, iyo, A:ibalayamako ebe naimano ewono nabiwila, ega:walo na Isalaela epono Beniyaminakono gu magumune awokaliyamo. ☆ ² Ebema: nanitabola, Godote me opo wagilimia: tetelo piyate ebena gudima: keda:onama: ebena pukala iba:tamo dalomolamiya, me tetelo ebete ebe Isalaela epo ubia:noma: keda:na: La: iyatawalata, Godokono Bukalo tabo idite keba kunu kitanale, iyo, Godote Isalaela epatamo kuba wiya ikalaema: Elayate ebe eba toweomelo tabo ma kunu giya, ³ “O Kawodawa, Isalaela epono kuba osiyodilole tanalo kawokawonomola. Iba:te a:ma: watidilono nokolamo osiyodilole patapata kubailamete a:imano woki awokalimipi bilibilinomo ebo anakapulamiya, ebema: ibi magumulo na kapiyate eba igilonalo iba:te atumu na anakapunaema: kowagelena!” ☆

⁴ Ebene Godote Elayakono tabo eba wiyalo negiya, “Naimano Isalaela epo magumulo a:ma: kapiyate nanitabokobi midi magumulo kokoliawena: Nanitabola, ibi epetapi miliya:ni epo bilibilinomate na iyalo atepanete a:da: elemasigi ida:da:li Ba:iliko ibino godoma: ka:minaka, wiyasiya Ba:iliko amamatea:pi epetapi sebeni taoseni epate ba:pola:na, iba:te na amamanatene-naka. Numa:, ebe nanitabokobi midipino uwomu bilibilia:, wiyasiya nale ibi wadenomamo anikulamenamo.” ☆

⁵ Ebema: Elayako tetelo dopamo demaigiya,

☆ **11:1:** 1Sa:m 12:22; Oale 94:14; Pil 3:5 ☆ **11:3:** 2Ela 19:10,14

☆ **11:4:** 1Ela 19:18

me tetelo ebe atu tanalote kemaigiya, Yu epo epetapi bilibilinomate Godoko ubia:noma: eba eda:onalo, wiyasiya ibi magumulo ebete ebeneo nilakapo tanalodo kapiyakapiyanomo uwatiya. ⁶ Nanitabola, Godote ibi ibino wadewade osiyodilole tanalodo kuwatiya;, ao, ebete ibi ebeneo nilakapo tanalodo gito uwatiya. Numa:la:, me opolo woko namutupiate wade wiya wadewade wokopiatamo eba ikalamenalo wiyasiya kuba wiya kubakubapiatamo ikalamenaka, wiyasiya Godokono tanalo eba kunua:, ebete ebeneo wade tanalo a kuba osiyodilolepi bilibilinomatamo gito eba ikaeamenalo ebeneo nilakapo tanalonomo ma kunu awokaliminako. ✧

⁷ Ebema: me tanalono magumu keba kunula:ka:? Nanitabola, Isalaela epate ibi a:ka:tuwa: ibino elawamo Godogodone wade tanalo laema: eba wagenalalo wiyasiya iba:te gabo nipo wadiya. Ebeneo ibi magumulo Godote kebe epo ebeneo gudima: keda:onama: dopamo deka:la:mioliya, ebe kapiyakapiyanomate nanitabo tanalo eba lawelo, wiyasiya Godote Yu epo epetapi bilibilinomono galo gito mopirolelamiya iba:te ebeneo tabo olowiokapoma:. ⁸ Iyo, ebeneo Bukalo tabo idite ibino tanalo ma kunu awokalimina,

“Godote iba:tamo u lao tanalo ikalamiya,
 ebema: iyalo tetene wagilimite me teta:mo pemaiga,
 iba:te ibino balida:mo Godokono nanitabo tanalo kuminakia;

✧ **11:6:** Gal 3:18

ega:walo iba:te ibino galamo ebeno tabo kolowionakia.” ☆

⁹ Ega:walo tete idilo Da:ibidite Godokono Bukalo Yu epono tanaloma: tabo ma kunu kegiya,

“Iba:te woki bilibilia:no soliyomu bae eba nautalo,

modobola Godote ibino kuba wiya iba:tamo nikalaemene,

iyo, iba:te ebeno gubi magumamo eba nigudilo, kubanomamo ebo na:nela:wa:oma:na:.” ☆

¹⁰ Ebene ibino balidi netamiolaemene, iba:te ebeno wade tanalo umikapoma:

ega:walo mibomibo tanalo magumulo eba ilukulionalo,

modobola iba:te kawokawo temetema:go nowapata:lamenama:na:.”

Godokono Igilo Mula: Tanalote Yua:piatamo Da:piya

¹¹ Ebema: nale la: tanalo idima: kanalemata. La:imano woki ma kunu kitanale, Yu epate nanitabokobi midi magumulo agowa da:nukamidaoliya, Godote ebe mabuma: ibi ginima:mo gito kilateliya: iba:te uwomua: tetelo ebegodone mulunomolo ka:pola:nama:? Ao, eba kunua:! Numa:la:, Yu epono ele gabo odidi tanalodo Godokono igilo mula: tanalote Yua:piatamo piya. Ebema: Yu epate ebe mulupino nanitabo kalakala tanalo duima:na:, diyala, iba:te ebe tanaloma: dowatepaote Godotamo da:bolobila:oma:na:, ebene ibino kalakala atumu ebegodone ka:kelaema:na:.

☆ **11:8:** Totomu 29:4; Ais 29:10 ☆ **11:9:** Oale 69:22-23

☆ 12 Nanitabola, kebe tetelo Isalaela epate nanitabo gabo datepiya, iyaiya opo epetapino epate gabo ebo umiya Godogodone wadewade tanalo kuwatema:. Iyo, Yu epono nanitabokobi midia: tanalone iba:te kebe tanalo katutulateliye, Yua:piate ebe atu tanalo gito uwatiya, ebema: ibino kalakala tanalote me tetelo kawonomoma: eda:na. Wiyasiya Yu epate ibino igilo mula: tanalo atumu da:kelaema:na:, aimano kalakala beda: kawonomola:ka: mabu a nanitabokobi midipino walogabo apuno kalakalate me teteno kalakala ka:nodolimene!

¹³ Ebema: na Polote me tabo idi la: Yua:piatamo gemo, nanitabola, Godokono alibolepi magumulo ebete na la: mabuma: elaweniya. Ebe woko osiyodilo tanaloma: nagodolo kawo kalakalanomote itana, ¹⁴ mabu naimano Yu eponomate la: Yua:pino igilo mula:no nanitabo kalakala dumilametamene, diyala, iba:te ebe tanaloma: dowatepaote Godotamo da:boloba:la:oma:na:, ebene ibino kalakala tanalo ebegodone atumu ka:kelaema:na:. Ebema: kalakala kawonomola, nale woko Yua:piatamo eba osiyodilonalo, ebe atu woko magumulo gabote da:bitanamene Yu epono igilo mula: tanalote iba:tamo naimano woko magumudo ka:pema:. ¹⁵ Numa:la:, Godote Yu epo iyabaiamo eba alomatepalo, wiyasiya me opo epono Yua:pino wade tetete ebo pemaigiya iba:te Godago wadewade namutupima: walo ka:keda:oma:. Ebema: walone tetelo Godote ebena Yu epo walo da:kuwatemene, kalakala beda: kawonomola:ka:, mabu piyate me tetelo

☆ 11:11: Ali 13:46

da:elaona iba:te igilamo kemaimioma:na!

¹⁶ Numa:la:, kebe tetelo lumagite palowa bae apu talenama: midite Godotamo dikaemene, ebe tetelo ebe bae umomonomote Godokonoma: keda:mene. Ega:walo lumagi idite wade da:imi kewa talenama: midite Godotamo dikaemene, ebe kewano ape kawonomote ebena katomo ega:walo dolodolago Godokono talena inamabuma: keda:mene. ¹⁷ Ebema: la: me uli tabo idi nemalagidilala: Idawate wade olibi da:imi kewa ebena moto niyakabamo gito amiya. Ebene ebete ebe kewano katomo epetapi otolete, tumulo da:eni ebe olibi da:imi kewa iditamo tote katomo kapiya nitamidate, walo ka:pete tumu kewano katomo dopo kewano apa:mo gito pa:mogiya, iba:te atu igilago eba pola:nalo wadewade da:ima:te kapimiya ka:nolonakoma:. Ebema: la: Yua:piate Godoko nanitabokobi da:mida:wenama, la:imano tanalo ebe eba kunula. Godote la: nilakapolo uwatetate Yu epono igilo mabuamo a:pemoga:liyata, la:le iba:go kapimiya ebena wadewade tanalo kalakalago kuwata:wenakoma:. ✧ ¹⁸ Wiyasiya la: nanisiwale! Godote la:tamo gobebobo ikalaema: gelo Yu epo epetapino katomo gito dotoliya, la: a:ka:tuwa: ibino olalati tanaloma: akoamamala: Eiyee! La: katomonomolata, la: kewano nanitabo igilo mabua:! Kewano dolodolote la: katomotamo igilo ikalamenata, wiyasiya la:le dolodolotamo wade tanalo idi kikalama:wena:.

¹⁹ Ebema: diyala, la: magumulo idite naimano tabo eba wiyalo ma kunu da:begemene, “Kalakala kawonomola, gobebobo natamo

✧ **11:17:** Epe 2:11-19

ikaname mabuma: Godote Yu epo epetapino katomo gito otoliya.”

²⁰ Ebema: nale ebe lumagitamo kowaimamo, “A:imano tabo nanitabola, wiyasiya a:ma: nanisiwale! A:ma: Godoko tolemelo a:ma: a:ka:tuwa: akoamamata:la:, mabu piyate dopamo nanitabokobi midia:noma: deda:onamiya ebete ibi gito otoliya, ebene a:ma: a:imano nanitabokobi midi tanalo kapiyado ibino gobebobolo utitata. ²¹ Nanitabola, dopamo Godote katomo epetapi ibino nanitabokobi midia: mabuma: ka:wokololamiya:, ebema: a:ma: nanitabokobi midia:noma: deda:emene, ebete a:ma: atumu gito ka:kitamidama:ta!”

²² Ebema: la: Yua:pi nanitabokobi midipiala:, modobola la: Godokono kawo nilakaponomo ega:walo ebena kawo elawonomo me netewa tanalo nemalagidilolenala:. Piyate kuba osiyodilole magumamo da:na:gudiya ebete iba:tamo kawonomamo eba elawonalo, wiyasiya la:tamo ebena nilakapo awokalimina, iyo, kebe tetelo la:le ebena nilakapo magumune gudia:no ebe nilakapote la: mabuma: a:kolopoligonamene. Wiyasiya la:le kubakubapino tanalo eba waloma:talo atumu da:ka:niguda:ema, la: nanisiwale! Ebe tetelo Godote la: atumu gito ka:kotolema:ta! ✧ ²³ Ega:walo kebe tetelo Yu epate kuba magumune maimiote Kelisoko nanitabokobi da:midima:na:, ebe tetelo Godote ebe katomo walo kuwatete ebena olibi da:imi kewano igilo mabuamo ka:ka:moga:lemene, mabu ebegodolo elawo bitana ebe nilakapo

✧ **11:22:** Yon 15:2,4

tanalo kosiyodiloma:.²⁴ Ebema: numa:la:, Godote la: Yua:pino katomo ebenu olibi da:imi kewamo moga:lema: kodakodadopola, mabu la: tumu da:imi kewano katomolata. Wiyasiya ebete ebenu Yu epono katomo walo da:ka:moga:lemene, ebe tanalo ebete osiyodiloma: kodakoda: mabu ebe katomo ebe atu kewane iyalo dotoliya ebe katomola, iyo, ebe kewano mabu ebe ibino igilo mabunomola.

Walone Tetelo Isalaela Epo Bilibilinomate Ibino Igilo Mula: Tanalo Kelaema:na:

²⁵ Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Godote walone tetelo kosiyodiloma: dopamo dowaminiya, nale ebe tanalo la:tamo kawokalimamo, la:le la:imano igilo mula: tanalo lawe mabuma: amamaokapoma:. Ebe tanalo ma kunula, Isalaela epono wato kodakoda tanalote uwomua: tetelo a:kitanamene, ao, Yua:pi magumulo piyate nanitabokobi da:midima:na: ibi bilibilinomate Godotamo dopamo pelamete, ebenu Yu epate atumu walone ka:ka:pelaema:na:.

²⁶⁻²⁷ Ebema: nanitabola, ebe tetelo Isalaela epo bilibilinomate ibino igilo mula: tanalo kelaema:na:, mabu Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena,

“Na Godote ibino kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo dowatalaemo,

ebe tetelo nale naimano oli nopo iyatite iba:tamo ma kunu kawokalimamo,

Ya:ikobokono walone gudino Igilo
Mula:lelamedawate

Isalaela opolo demaigamene,*
 ebete ibino Godoko ololoa: tanalo
 iba:godone uwatelamete
 iyabaiamo gito kalomolaemene.” ☆

²⁸ Ebema: Godote ebene ubi ma kunu iyatiya,
 Yu epate ebene Wade Tabo laema: ubia:noma:
 eda:ote, ebete iba:go gowelaodawama: eba
 eda:nalo ibino ubia: tanalodo igilo mula: gigiya
 la: Yua:piatamo ka:iyamidalametama:. Wiyasiya
 numa:la:, ebete ibi nanitabolo kalibulateliya;
 ao, ebete ibino ewoni nabi nilakapolo iyalo
 duwatiya, ebema: ebe tanalo dodomatia:no
 ebete ebe nanitabokobi midipino tanaloma:
 ibino walone gudi uwomua: tetelo nilakapolo
 atumu ba:kemalagidilolenamene. ²⁹ Nanitabola,
 Godote dopamo kebe wadewade tanalo epatamo
 kikalamiyale, ebete woki iyakobi midite walo
 a:kuwatemene, ega:walo ebete dopamo kebe epo
 nilakapolo kuwatiyale, ebete walone tetelo ibi
 ubia:noma: eda:te gito a:ka:miyapamene.

³⁰ Ebema: numa:la:, dopamo tetelo
 Godote ebene nilakapo Yu epatamo eba
 awokaliminalo, ebe tetelo la: Yua:piate ebetamo
 ka:tudila:wenamia:, wiyasiya me tetelo la:
 Yua:piate ibino tudila:oa: tanalodo nilakapo
 Godogodone nelawenamata. ³¹ Ega:walo
 Godokono nilakapo la:tamo awokalimi mabuma:
 Yu epate tete da:pesolo ibino tudila:oa: tanalo
 magumulo ilukula:tepate, ebene walone
 tetelo ibi atumu ebegodone nilakapo walo

* **11:26-27:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa,
 Isalaela epono opono mailo idi ebe Sayonola. ☆ **11:26-27:** Ais
 59:20-21; Yel 31:33-34

ka:kelaema:na: 32 Iyo, nanitabola, Godote me opo epo bilibilinomatamo tete ikalamiya iba:te kuba osiyodilole tanalono matuomeo magumulo kilukula:tepama:, mabu ebe ubila ibi bilibilinomate ebe temetema:go eba kunu eba ilukulinalo ebete iba:tamo ebenu nilakapo ebo kawokalima:.

Polote Godoko Amamatema: Tabo Dadipatiya

33 Ebema: Godokono nilakapo tanalo ega:walo ebenu mulo tanalo ega:walo ebenu iyatawa tanalo beda: kawokawonomola:ka!
Ebenu osiyodilole tanalono magumu nanitabolo uwatema:

lumagi idite a:ka:modobomene,
iyo, ebenu tuputupu gabono mabu idawate a:kiyatawamene! ✧

34 Dopamo wagilimi mabune lumagi idite Kawodawa Godokono tepo magumuno woki nanitabolo kelawenakia:, ega:walo idawate ebe oli tanalo iyatuima: ka:modobonakia:! ✧

35 Ega:walo nanitabola, Godogodolo modoboa: tanalo kapiya idi kitana:, ebema: ebete opo lumagigodone walubi tanalo idi nanitabolo kelawenakoa:, ebete ebe lumagitamo walo ebema: ka:wiyala! ✧

36 Nanitabola, Godote ebenu elawamo inamabu bilibilinomo osiyodiloliya, ebenu ibi bilibilinomate ebe kowalogonama: ebenu igilo magumulo pola:na,

✧ 11:33: Ais 55:8-9 ✧ 11:34: Ais 40:13; 1Kol 2:16 ✧ 11:35: Yauba 41:11

ebema: modobola uwomua: tetelo
 amama tanalote ebegodolo nitanamene!
 Me tabo nanitabonomola, taula! ☆

12

Nanitabokobi Midipiate Ibino Igilo Godotamo Ikameo Tanalo

¹ Naimano nanitabokobi midipi ekakiala; Godote ebenu nilakapo kawonomo atamo keba kunu kawokalimiyale, nale la: ebe tanalo me leta magumulo wadenomamo iyatulaemata. Ebe mabuma: nale la: toweolaemata, la:le la:imano ilukuli magumulo la:imano igilo ebetamo nanitabonomolo nikameonala; epo epetapiate ebetamo kalimagono inamabu keba kunu kikameonake eba kunu. Iyo, la:le Godoko kekalakalaima:wenama: modobola ebenu woko osiyodilo tanaloma: la:imano igilo talenama: na:midilinakiyala; ebenu me gabodo la:le ebe wade tuputupu wokiago bamamatenakomata. ☆ ² Ebema: me opolo dilukuliona ebe nanitabokobi midia:pino osiyodilole tanalodo ibi akoibamilatela:la; la: wiyasiya Godotamo gobebobo nikamenala: ebete la:imano tepo magumuno woki oliolinoma: ka:midilinama; ebenu Godote kebe tanalo wadewadenonomoma: kegenale, la: ebe iyaiya tanalo wadenomamo kiyatawaomamota la:le ebenu ubi tanalamo ka:tudila:wenama:

³ Ebema: nale Godokono woko kosiyodilonama: ebete kebe iyanomo elawo natamo nilakapolo kikanamiyale, nale ebe tanalamo la: bilibilinomo

ma kunu analemata, amama magumulo la:
 a:ka:tuwa: la: kawokawopima: akomidila:la:
 Wiyasiya Godote la:imano nanitabokobi midi
 tanalodo la:tamo kebakobako iyaiya elawo
 dikalamoletiyala, modobola la: ebe tanalo
 tuputupu wokiago nemalagidilolenala:, mabu
 la: eba kunu nanitabolo kiyatawaomamota
 la:le ebetamo kebe iyaiya woko modobolo
 kosiyodilawenama. ☆ 4 Ebema: modobola
 a bilibilinomate lumagino apeno tanalo eba
 malagidilolo uli tabo idi ma kunu kuimalema:,
 lumagino ape ebe kapiyala wiyasiya ebena
 iyaiya woko osiyodilole tanalo ba:pola:mena.
 ☆ 5 Eba kunu a nanitabokobi midipiate
 Kelisoko magumulo kapiya apema: eba
 eda:nalo aimano iyaiya woko kapimiya
 bosiyodilolenama:. Ega:walo me tanalo
 idila, lumagino apeno moga:lamole tanalate
 ibino iyaiya bailo modobolo da:pola:nama:na:
 ibino woko osiyodolo tanalate wadenomamo
 ka:pola:nama:na:, wiyasiya apeno iyaiya
 apu magumulo idi kapiyate ape kawone
 ditamidamene ebe a:ka:tuwa: woko osiyodiloma:
 a:ka:modobomene.

6 Nanitabola, Godote nilakapolo a bilibilino-
 matamo iyaiya elawo ikaeamoiya ale ebena woko
 kapimiya kosiyodilonama:. Ebema: nanitabokobi
 mididawa, Godote a:ma:tamo iyanomo elawo
 dikametiya ebena woki nanitabonomolo
 kawokalima:wenama:, modobola a:ma:godolo
 ditana ebe nanitabokobi midi tanalago

☆ 12:3: 1Kol 12:11; Epe 4:7 ☆ 12:4: 1Kol 12:12,27

a:ma:le ebeno woki nawokaliminakiye. ☆

⁷ Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiayala epono osiyodilole magumulo ibi kowalubila:wenama:, modobola a:ma:le ibi nowalubilinakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiayala ebena Buka apuapuno tabo kiyatulama:wenama:, modobola a:ma:le epo niyatulamenakiye.

⁸ Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiayala epono tepo magumuno temeteme magumulo ibi gelebadikobi ka:midiola:wenama:, modobola a:ma:le ibi gelebadikobi na:midiolenakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiayala nigologolopiatamo mani ega:walo inamabu kikalamola:wenama:, modobola a:ma: iba:tamo kawonomamo nikalamolenakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiayala epono watodawama: keda:wenama:, modobola a:ma: wade wokinomodo ibi nemagatalenakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiayala ebena nilakapo epetapiatamo kawokalima:wenama:, modobola a:ma: ebe nilakapo iba:tamo kalakalago nawokaliminakiye.

Epo Nilakapolo Malagidilole Tanalo

⁹ Ebema: modobola la: nanitabokobi midipiate lumagi kapiya idi masigia:no epo epetapi bilibilinomatamo nilakapo nawokaliminakiyala:, ega:walo kuba osiyodilole tanaloma: kawonomamo ubia:noma: eba eda:onaloma wade osiyodilo tanalo kodakodalo natila:niyala:.

¹⁰ Nanitabola, la: Kelisoko

☆ 12:6: 1Kol 12:4-11; 1Pit 4:10-11

magumulo kapiya alailaema: eda:onamata, ebema: la: magumulo epetapiate epetapi nilakapolo eba malagidilolenalo, la: a:ka:tuwa: la: opamo alomolo la:imano woki magumulo epetapi unamo nowadipalatenakiyala: ☆

¹¹ Ega:walo la: damolama: eda:oa:no Kawodawa Ya:sukono woko la:imano tepo magumuno elawo kawonomago nosiyodilonala: ¹² Iyo, ebeno pe tanaloma: olowiolo eba ilukulinalo nekalakalaonala:, ega:walo temeteme tanalate la:tamo demaimioma:na:, la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo eba lamota:onalo la: Godago tabo gela akoatepanala: ☆ ¹³ Ebene ebeno epo magumulo piyate modoboa:noma: deda:ona, modobola la:le ibi nowalubilinakiyala:, ega:walo kapela epo atumu eba walubililo bae ega:walo lao bai iba:tamo nikalamolenakiyala: ☆

¹⁴ Ega:walo piyate Kelisoko mabuma: la:tamo temeteme dikalametana, modobola la: Godoko na:toweomenakiyala: ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:, wiyasiya la:le ebe akoanala: ebete ibi gito ka:kubailaema: ☆ ¹⁵ Ebene piyate kalakala magumulo dilukulina modobola la: iba:go kapimiya nekalakalaonala:, ega:walo piyate temeteme magumulo dilukuliona modobola la: iba:go kapimiya niminala: ¹⁶ Ma kunu la: bilibilinomate kapimiya milolo eba ilukulinalo la: a:ka:tuwa: la: akowalogolenakala:, iyo, la: wato kawokawoma: eda:oa:no kawokawo mailoa: epago namutupima: neda:iyala: ☆

☆ **12:10:** 1Pit 1:22 ☆ **12:12:** 1Tes 5:16-18 ☆ **12:13:** Yu Epo 13:2 ☆ **12:14:** Ma:t 5:44; 1Kol 4:12 ☆ **12:16:** Mulo Tabo 3:7

17 Ebema: lumagi idite a:ma:tamo kuba dosiy-
odilomene ebenu kubama: akowiyala:, wiyasiya
epo bilibilinomate wadenoma: degelanaka ebako
wade tanalo kapiyate ebetamo nosiyodiliye.

✧ 18 Ega:walo kebe tetelo epate a:ma: odiy-
oboa:no iba:go milolo kilukula:wenama:, mod-
obola a:ma: ibi bilibilinomago kapimiya eba kunu
nilukuliniyala:.

19 Ebema: naimano wadewade namutupiala:,
la:go gowelaopima: deda:ona iba:tamo kuba wiya
akoikalama:la:. La: wiyasiya Godokono dowo
tanalo awokalimi tete nemakopela:la:, mabu
ebenu Bukalo tabo idite ma kunu itana,
“Na Kawodawate gemo,

na kapiyate kuba wiya ikalamedawala,
ebema: epono kuba osiyodilole mabuma:
nale naimano nani tetenomolo iba:tamo
wiya kikalaemamo.” ✧

20 Ega:walo Godokono Bukalo tabo idite ma kunu
kegena,

“A:ma:go da:gowelaona ebe lumagi bae kapete
duimene,

modobola a:ma: ebetamo bae nikamiye,
ega:walo ebe obo kapete duimene,
a:ma: ebe obamo na:kowalubiye.

Nanitabola, me osiyodilo gabodo
ebetebenu kuba osiyodilole tanaloma: ilipo
kelaemene.” ✧

21 Ebema: naimano namutudawa, a:ma: nanisi-
wale! Kuba osiyodilo tanalote lumagi idigodone

✧ 12:17: 1Tes 5:15 ✧ 12:19: Totomu 32:35; Ma:t 5:39 ✧ 12:20:
Mulo Tabo 25:21-22; Ma:t 5:44

a:ma:tamo da:pemaigamene, ebe kuba osiyodilo tanalamo akotuduwatala:. Modobola a:ma:wiyasiya wadewade tanalo kapiya eba osiyodilolelo kuba tanalono wato kikopu ebo nelawiye.

13

Gabamaniatamo Tudila:o Tanalo

¹ La: nanitabokobi midipi bilibilinomate gabamaniatamo na:tudila:onala, mabu gabamani wokopi bilibilinomo ebe Godote alomiya ibino gobebobamo. ☆ ² Ebema: kebe lumagite ebene kuba osiyodilo tanalodo gabamani wokodawa idino tanalo dodiyobomene, ebete gabamani ibino woko osiyodilo baiamo potele kalomiyale ebe Kawodawa Godoko atumu kodiobomene, ebene ebete ebene kuba osiyodilo tanalodo ebe a:ka:tuwa: ebetamo kuba wiya nanitabonomolo kadaemene. ³ Nanitabola, kuba osiyodilolepiate gabamaniatamo na:toletoleona, wiyasiya wadewade tanalo dosiyodilolena iba:te ka:toletoleona:. Ebema: namutudawa, a:ma: ubila:ka: tolea:no kokoliawenama:? Modobola a:ma: wadewade tanalo kapiya nosiyodilolenakiye, ebene gabamaniate a:ma:tamo eba kalakalaolo a:ma: ebo kemoioma:ta, iyo, ebe mabuma: a:ma:godolo tole tanalote a:kitanamene. ☆ ⁴ Nanitabola, gabamani wokodawa ebe Godokono wokodawala, ebete a:ma: mabuma: wade woko osiyodilona. Wiyasiya kebe tetelo a:ma:le kuba tanalo idi dosiyodilaemene, a:ma: ebe tanaloma:

☆ **13:1:** Tai 3:1; Mulo Tabo 8:15 ☆ **13:3:** 1Pit 2:13-14

na:toletoliye mabu gabamaniate a:ma:tamo kuba wiya nanitabolo kikaema:ta, iyo, ebe dawate Godokono wokodawama: eba eda:nalo ebegodolo elawo bitana kuba osiyodilolepiatamo wiya ikalaema:. ⁵ Ebema: modobola la: bilibilinomate gabamaniatamo na:tudila:onala:, mabu la:imano tepo magumuno mulo wokite la: eba kunu iyatulamenata, ega:walo diyala, la:le tudila:oa:no iba:godone temeteme tanalo da:belaema.

⁶ Me mabuma: la:le gabamaniatamo ta:kese mani nikalamolenakiyala:, mabu iba:te ebe maniamo ibino iyaiya woko bilibilinomo Godoko mabuma: osiyodilolena. ✧ ⁷ Iyo, gabamaniate epo totomu tabo keba kunu kanalenake, modobola la: iba:tamo eba kunu iyaiya ta:kese mani modobolo nikalamenakiyala:, ega:walo modobola la:imano tepo magumuno wokilo la: a:ka:tuwa: la: opamo eba alomolo gabamani wokopi bilibilinomo unamo nowadipalatelenakiyala:.

Epo Nilakapolo Malagidilole Tanalo

⁸ Ega:walo me tanalo idila. A:imano modoboa: tetelo namutudawa idigodone mani eba lawitalo a:ma:le ebetamo walo ka:kikama:ema: danatia, modobola a:ma: samonomamo na:ka:wiye, ebene a:ma:le ebako gabodo mani walo akolawa:la:. Wiyasiya numa:la:, la: nanitabokobi midipino iyaiya modoboa: tanalo magumulo, idite iditamo, idite iditamo nilakapolo gito dikameteua:wenakoma, talena puliyala. Nanitabola, lumagi idino modoboa: tetelo a:ma:le ebe nilakapoimilo gito dowaluba:emene, ebako nilakapo kimalagidilo

✧ 13:6: Ma:t 22:21

tanalodo a:ma: Godokono Totomu Tabono tanalo bilibilinomamo ka:tuduwatama:ta. ✧

⁹ Numa:, Godokono Totomu Tabo bilibilinomate me kapiya totomu magumulo ba:pola:na, me kawo totomu ma kunula, “A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: demalagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu a:ma: niyakabolo dokolina ebe lumagi nilakapolo nemalagidilona.” Ebema: lumagite me kawo totomu tabo kapiya kodakodalo eba atila:nalo, totomu tabo epetapi wakalami gabote ebegodolo a:kitanamene, iyo, ebete dubu idino kamiyale pilolo a:kelaemene, ega:walo lumagi idi gito akanakapuimene, ega:walo inamabu idi pilolo a:kelaemene, ega:walo lumagi idino inamabu uwatema: ubi a:kiyatimene. ✧

¹⁰ Nanitabola, nilakapo kimalagidilo tanalote lumagigodolo eba itanalo, ebete kuba osiyodilo magumulo idawatamo temeteme kikamenakoa:, me mabuma: kebe lumagite epetapi nilakapolo malagidilole totomuamo nanitabonomolo da:tuduwatanako, ebete ebe tanalodo atumu Godokono totomu tabo epetapi bilibilinomamo a:ka:tuduwatanako. ✧

Alo Magumulo Ilukuli Tanalo

¹¹ Nale me iyaiya tanalo la: analemata, mabu na ubila la: me teteno tanalo ma kunu niy-atawala:, tete nanitabonomolo a:pe la:le u lao tanalone kemaimiaema:, mabu a nanitabokobi midipino igilo mula: tetete netatali. Numa:la:, dopamo ale aimano nanitabokobi midi tanalo Ya:sutamo diyatiyama:, ebe tetelo aimano igilo

✧ **13:8:** Ma:t 22:39-40; Ya:i 2:8 ✧ **13:9:** Maimi 20:13-15,17; Totomu 5:17-19,21 ✧ **13:10:** 1Kol 13:4-7

mula: tanalono maiga tete muludopolo itanami, wiyasiya me tetelo tatalinomoma: edi. ✧ ¹² Iyo, egela walo tete eba tatalilo idoko teteno ilibubute nolopoligo, ebema: modobola ale idoko teteno kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo alomote, ale alo teteno gowela tanalo kosiyodiloma: modobo inamabu ka:pupulimalema:. ✧ ¹³ Ebema: ale egelano alo magumulo eba ilukulinalo, epetapiate aimano wadewade osiyodilole tanalo kapiya bulamenakoma:na:. Ma kunu a nanitabokobi midipiagodolo kuba ilipo soliyomu osiyodilo tanalo ega:walo gamoda nio tanalo, buwelemele pilo tanalo ega:walo iba:tamo ilipo tabo gela tanalo, gowelao tanalo ega:walo dowo tanalo, ebe kuba tanalo bilibilinomate agodolo akopola:nala:. ✧ ¹⁴ Ebema: modobola la:imano kateneno ubi tanalamo tudila:o tanalote eba olopoligolamelo, la:le wiyasiya Kawodawa Ya:su Kelisokono wadewade kaliku na:pupula:la:. ✧

14

Lumagi Idite Ebeno Nanitabokobi Midi Tanalone Tanalo Idi Dosiyodilomene, A:ma: Ebe Tanalo Kubama: Akogeala:

¹ La: nanitabokobi midipi magumulo potele elawoa:noma: deda:na, modobola a:ma:le ebe nilakapo kimalagidilamo nelawiye, ebene ebete ebeno nanitabokobi midi tanalone kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenakole, a:ma:le ebe tanaloma: eba:go akoapaminateua:la:. ✧

✧ **13:11:** Epe 5:14; 1Tes 5:6-7 ✧ **13:12:** 1Yon 2:8 ✧ **13:13:** Luk 21:34; Epe 5:18 ✧ **13:14:** Epe 5:11 ✧ **14:1:** Lom 15:7

2 Ebema: numa:la:, nanitabokobi midi dawa idite ebena nanitabokobi midi magumulo elawoma: deda:na, ebete olowame baiamo tote, piyate ida:da:li amamateleno katene inamabu dupalomonaka, ebete ebako inamabu laema: talenama: kegena:. Wiyasiya idawate ebena nanitabokobi midi magumulo elawoa:dopoma: eba eda:nalo, olowame baine pali inamabunomo uwatenako mabu ebe inamabu ida:da:li amamateleno inamabua:. ☆ 3 Ebema: dopo lumagite inamabu bilibilinomo nao talena:noma: eba genalo, wiyasiya ebena nanitabokobi midi ekawite inamabu idi nama: talenama: degemene, ebete ebe tanaloma: ebena ekawino woki kubama: akogeala:. Ega:walo potele inamabu idi nama: talenama: degemene, ebete talena:noma: gedawano osiyodilo tanalo atumu kubama: akogeala:, mabu Godote ebe nilakapo kimalagidilamo iyalo elawiya. ☆ 4 Eiye! Mabu keleka: a:ma:le Godokono wokodawa idino tanalo danagiyamidama:wenaka? Ebe lumagino woko Namutudawate a:ka:tuwa: ebena tanalo eba anagiyamidamelo wadenoma: da:begemene o kubama: da:begemene, wiyasiya a:ma:lea:! Numa:, Kawodawa Godokono elawo modobola ebe wokodawatamo walubi tanalo iyatima:, ebema: nanitabola, ebete ebena nanitabokobi midi magumulo a:kegamene, wiyasiya ebete kodakodalo kutitamene. ☆

5 Ega:walo me tanalo idila. Nanitabokobi mididawa idite Godoko amamatema: kapiya egela kawonomamo malagidilonako, ebema:

☆ 14:2: W Mabu 9:3-4 ☆ 14:3: Kol 2:16 ☆ 14:4: Ma:t 7:1; Ya:i 4:11-12

ebete ebe egela talenama: eba genalo epatamo talena ebo iyatinako, iba:te ebe egelalo ibino iyaiya woko osiyodilole tanalo ega:walo kalakala tanalo kosiyodilolema:. Wiyasiya lumagi idite Godoko amamatema: egela bilibilinomo modoboma: eba genalo kapiya egela idi iyanomo talena egelama: ka:midina:. Ebema: me tanaloma: la:imano sosi epono iyaiya wokite da:pola:lamena, la: magumulo idite idawano wokino tanalamo gito akotuduwatata:. Ao, modobola la: bilibilinomate ma kunu nosiyodiliyala:, lumagi idino nanitabokobi midi tanalote ebena tepo magumulo keba kunu kiyatuminale, ebe a:ka:tuwa: ebe woki kodakodalo lawete aimano Kawodawa kowalagonama: eba kunu nokolinamene. ☆⁶ Iyo, numa:la:, la: magumulo potele egela idi kawoma: degena, ebete lumagi idino tanalo malagidilola:no aimano Kawodawa kapiya adipatema: ebe egela talenama: midinako. Ega:walo potele olowame bailo katene lawete denanako, ebete atumu aimano Kawodawa kapiya malagidilolo osiyodilonako, mabu ebete ebe nao inamabuma: Godotamo kalakala tabo adipatenako. Ega:walo potele ebe katene nao talenama: degena, ebete atumu aimano Kawodawa kapiya malagidilolo nao inamabu epetapino tanaloma: kalakala tabo ebetamo eba adipatelo, wiyasiya ebe katene inamabu iyabaiamo gito iyatinako. ⁷⁻⁸ Ebema: la: me kawo tanalo nemalagidilala:, a nanitabokobi midipiate me opolo eba ilukulinalo, a a:ka:tuwa: a kekalakalalaiaema: aimano iyaiya

☆ 14:5: Gal 4:10-11

ubi tanalo osiyodilole modoboa; mabu a aimano Kawodawa kowalogonama: bilukulinama: Ebema: ale aimano nanitabokobi midi mabuma: da:elaoma; ebe tanalo atumu aimano ubi gabodo a:kosiyodiloma; ale aimano Kawodawa kowalogonama: ka:elaomalema: Ebema: ale dilukulinama: o ale da:elaoma: ebe tanalo kawo tanaloo: Kawo tanalo ebe ale Kawodawano epoma: deda:onama: ebe tanalola. ✧

⁹ Nanitabola, Kelisote ebe mabuma: a:e magumune walo igilamo a:kemaigiya, dopamo da:elaiya ega:walo me tetelo igilolo dilukuliona ebe epo bilibilinomono Kawodawama: keda:nama: ¹⁰ Ebema: mabu keleka: a:ma:le a:imano nanitabokobi midi ekawino tanalo danagiyamidama:wenaka? Ega:walo beda: mabuma: a:ma:le ebeno tepo magumuno woki kubama: degeawena? Numa; a bilibilinomate Godokono ololo apulo eba lamota:onalo ebe kapiyate aimano tanalo ebo kanagilameleaemene. ✧ ¹¹ Ebe mabuma: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Na ebe uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala,

ebema: na nani tabonomo gemo,
epo bilibilinomate pupamo eba pilukulilo
na ebo kapamamanatenema:na:
Iyo, na nani Godoma: deda:namo,
ibi bilibilinomate ebe tanalo ibino tabamo
kapawokalima:na:.” ✧

¹² Ebema: me tanalo ebe kawo tanalonomola, Godoko kapiyate a bilibilinomono tanalo eba

✧ **14:7-8:** Gal 2:20 ✧ **14:10:** 2Kol 5:10 ✧ **14:11:** Ais 45:23; Pil 2:10-11

anagilameleamelo, ale aimano iyaiya kuba osiy-
odilole wiya uwatelo ebe odiyoboma: ale tabo idi
gelama: a:ka:modoboma:.

*A:ma: Nanitabokobi Midi Ekawi Idino Agowa
Ukamidadawama: Akoeda:la:*

¹³ Ebema: modobola a nanitabokobi midipi
magumulo idite idino tanalo anagiyamidame
tanalote nolopoligoaemene. La: wiyasiya
me tanalo nemalagidiliyala:, la: magumulo
idite ebena nanitabokobi midi ekawino
agowa ukamidadawama: akoeda:la: ebete
gakapoma:.

¹⁴ Nanitabola, na Kawodawa
Ya:suko magumulo eba okolinalo me wokite
nagodolo kawonomoma: eda:na, nao inamabu
bilibilinomo magumulo Godote inamabu kapiya
idi talenama: kegena:, wiyasiya kebe tetelo
lumagite ebena nanitabokobi midi tanalone
inamabu idi talenama: degemene, ebe tetelo ebe
inamabute ebetamo daleyama: keda:mene. ☆

¹⁵ Ebema: a:imano nanitabokobi midi ekawite
kebe inamabu talenama: degena, a:ma:le ebe
inamabu eba nitalo ebena woki da:kubaimene,
a:ma:le ebe tanalo nilakapo kimalagidilamo
kosiyodilawita:. Eiye! A:ma: bae nao magumulo
ekawino agowa ukamidadawama: akoeda:la:,
mabu Kelisote ebe lumagi mabuma: atumu
a:ka:iya! ☆

¹⁶ Ebema: a:imano nanitabokobi midi
tanalone kebe tanalo osiyodiloma: modoboma:
degeawena, a:ma: ebe tanalo eba osiyodilutalo
lumagi idino agowa dukamidama:emene, ebe
tanalo modoboa:. Mabu keleka: a:ma:le tanalo

idi a:imano tuputupu wokilo eba osiyodilutalo, epetapiate ebe tanaloma: kubama: degelita?

¹⁷ Numa:, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalono magumu ebe nao tanaloo: ega:walo nio tanaloo:!. Ao, ebenu Uliyanate nanitabokobi midipiatamo dikalamena, ebe tuputupulo okoli tanalo ega:walo milo tanalo ega:walo kalakala tanalo, ebe iyaiya tanalo ebe ebenu Kawo Elawodawano tanalono magumula.

¹⁸ Ebema: lumagi idite eba kunu Kelisotamo woko eba osiyodilonalo ebenu nanitabokobi midi ekawino agowa ukamidamea:no, Godote ebetamo nanitabolo kekalakalamene ega:walo epate atumu ebetamo kekalakalaoma:na.

¹⁹ Me mabuma: modobola ale aimano woki kawonomamo milo gabo kapiya bowaloma:tanama:, eba kunu idite idi kowalubi, idite idi kowalubi, ale nanitabokobi midi magumulo kapepeoma: ☆ ²⁰ Ebema: Godote kebe wade woko lumagi idi magumulo dosiyodilona, a:ma:le a:imano bae nao tanalomo ebe woko akokubaima:la:. Nao inamabu bilibilinomo talena:nola, wiyasiya a:ma: inamabu idi eba nitalo nanitabokobi midi dawano agowa ukamidadawama: deda:emene, Godote ebe tanaloma: kubama: kegemene.

☆ ²¹ Wiyasiya kebe tetelo osiyodilo tanalo idima: talena nanitabolo itana:no, ebenu a:ma:le a:imano nanitabokobi midi ekawi eba malagidilolo a:ma: a:ka:tuwa: a:ma:tamo talena diyata:wenakomene, Godokono umi magumulo a:ma:le wade tanalonomo bosiyodilonakoma:ta,

☆ **14:19:** Lom 12:18; 15:2 ☆ **14:20:** 1Kol 8:13

mabu a:imano tanaloma: ekawite ida:da:li amamalateleno katene nao tanalodo o elawo da:imi obo ni tanalodo o ebako iyaiya osiyodilole tanalo idido agowa a:kukamidamene.

²² Ebema: ebako iyaiya osiyodilole magumulo Godote a:imano nanitabokobi midi tanalodo tanalo idino talena: tanalo a:ma: diyatumitana, modobola a:ma: ebe tepo magumuno woki epetapiatamo akoawokalima:la:. Numa:, kebe lumagite ebene nanitabokobi midi tanalome ma kunu diyatawana, ebene osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo ebete Godokono da:peso talena idi kapiya kadikamidalena:, ebema: ebete nekalakalamene! ²³ Wiyasiya ebete ebene tepo magumulo inamabu idi nama: talenama: eba genalo gito denamene, kuba wiya ebetamo ka:pemene mabu Godote ebetamo dikamiya, ebete ebe tepo magumuno nanitabokobi midi tanalame ka:tuduwata:. Nanitabola, lumagite ebene tepo magumuno nanitabokobi midi tanalame tuduwata:noma: eba editalo tanalo idi dosiyodilomene, Godokono umi magumulo ebe tanalote ele gabo odidi tanaloma: keda:mene.

15

La:le Epetapi Malagidilolea:no La: A:ka:tuwa: La:imano Tanalo Kapiya Akomalagidilolenala:

¹ Ebema: nanitabokobi midipi magumulo a piyate elawoelawopima: deda:onama:, modobola ale aimano elawoelawoa: nanitabokobi midipi ekaki eba walubililo, iba:te kodakodalo kelamota:onama: a a:ka:tuwa: aimano tanalo kapiya a:kemalagidilolenama:.
² Iyo, a

bilibilinomo magumulo idite ebenu osiyodilole magumulo ebenu ekawi wadenomamo eba walubilo ebe nekalakalaimene, ebete ebenu nanitabokobi midi magumulo wadenomamo kapema: ☆ ³ Numa:la:, Kelisote eba kunu wagelenaki, iyo, ebenu osiyodilole magumulo ebe a:ka:tuwa: ebenu tanalo kapiya kemalagidilonamia:, ebema: ebete Godokono Bukalo ebenu tanalo iyalo ma kunu awokalimiya, “Godo, epate kebe tanalamo a:ma: kemalogotanaka, nale a:ma:tamo tuduwata magumulo ebe atu tanalate natamo na:kemaimiona.” ☆ ⁴ Nanitabola, Godote ebenu Bukamo kebe iyaiya tabo dopamo dakuloliya, ebe tabono tanalo bilibilinomate a iyatuaema: pola:na, iyo, ale ebenu Buka apuapuno tabone walubi elawo lawete temeteme magumulo kodakodalo eba lamota:onalalo, aimano nanitabo kalakala tetete ka:pema: olowiolo makopelenama: ☆

⁵ Ebema: potele ebenu nanitabokobi midipi-atamo kodakodalo lamota:ona tanalo ega:walo walubi elawo tanalo dikalamena, modobola ebe Kawodawa Godote la: nowalubilima:ta, la:le Ya:su Kelisoko eba waloma:talo woki kapiyama: keda:wenama: ⁶ Me gabodo la: bilibilinomate la:imano tabo madodo kapiyama: eba midilo, aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono Nabiwi Godoko ebo kemoiomamota.

Yua:piate Godoko Moio Tanalo

⁷ Ebema: epetapiate la:imano tuputupu ilukuli tanaloma: Godoko kemoioma:, modobola la: magumulo idite idi nilakapo kimalagidilamo nelawenakiyala:, Kelisote la: nilakapolo keba kunu kuwatetiyala eba kunu. ☆

⁸ Nale la: analemata, Kelisote a Yu epatamo wiya: wokodawamu piya, Godote aimano ewoni nabiatamo kebe nani tabo dopamo ka:kiyawaonakile ebe tanalate ebeno osiyodilole magumulo nanitabonomolo kapawokalaoma:. Ega:walo Kelisote Godokono nanitabo tanalo eba kunu eba pawokalimilo, ☆ ⁹ ebe tanalodo ebete la: Yua:piatamo atumu gabo a:posiyodiliya la:le Godokono nilakapo tanaloma: ebe kemoiawenakoma:. Ebe tanalo awokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “O Godo, nale Yua:pi magumulo eba utitalo, naimano kalakala tabo a:ma:tamo ebema: adipatenakomo, iyo, ibi magumulo nale a:ma: amamate oale alapionakomo.” ☆

¹⁰ Ega:walo Godokono Bukalo tabo idite na:kegena, “La: Yua:piala:, modobola la:le nanitabokobi midipi epetapi-ago kawonomamo nekalakalaonala:!” ☆

¹¹ Ega:walo Godokono Bukano tabo idite ma kunu kitana, “La: Yua:piala:, Kawodawa Godoko nemoiala:, iyo, iyaiya opo epo bilibilinomate ebe amamate oale nalapioma:na:!” ☆

☆ **15:7:** Lom 14:1 ☆ **15:8:** Ma:t 15:24 ☆ **15:9:** Ali 3:25; Oale 18:49 ☆ **15:10:** Totomu 32:43 ☆ **15:11:** Oale 117:1

12 Ega:walo tete idilo Aisayate Godokono Bukamo tabo ma kunu akuloliya,
 “Da:ibidikono nabiwi Yesiko,
 ebeno walone gudi magumune Kawodawa
 idite kapawokalamene.
 Ebene Yua:piate ebene ubi tanalamo
 ka:tudila:onama;
 Godote ebe ebene Kawo Elawodawano gobebobamo kiyatimene,
 ebema: iba:te ibino igilo mula: tanalo ebegodone
 laema:
 ebeno pe tanaloma: olowiolo
 bilukulionama:na.” ☆

13 Nanitabola, Godote elawo nanitabokobi midipiatamo ikalamiya iba:te ibino igilo mula: tanalo nanitabolo laema: olowiolo kilukulionama:. Ebema: modobola ebete la: Yua:pino nanitabokobi midi tanalodo la:imano tepo magumu kawo kalakala tanalamo ega:walo milo tanalamo netabokailaemene, ebene la:le ebene Uliyanano elawamo olowiolo okoli tanalo magumulo kawonomamo kapepeomamota.

*Polote Iyaiya Tabo Epetapi Tolea:no Loma Epo
 Da:kiyawaolamiya Ebe Tanalono Mabu*

14 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala: niyaniyata. Naimano tepo magumulo niyatawanamo la:godolo wadewade osiyodilole tanalo ega:walo kawokawo iyatawa tanalo tabokaonomola, iyo, la: magumulo idite idi mulo tanalamo iyatuima: modobola.

15 Wiyasiya na me leta eba osiyodilolo, la:le kebe iyaiya tanalo dopamo kiyatawawiyama

☆ 15:12: Ais 11:10; Awo 5:5

nale tolea: tanalago ebe atu tanalo la: ebe kiyatulaemata, mabu Godote ebenu nilakapo tanalodo na elaweniya, ¹⁶ nale Ya:su Kelisokono wokodawama: eba eda:nalo la: Yua:pino mabuma: ebenu woko kosiyodilonama:. Iyo, Godotamo kalimagono ikameodawa keba kunula:ka: na ebako dawama: eba eda:nalo, nale Yua:pi kalimagono inamabumu midilite ebetamo ebo nikameonakomo. Ebema: naimano ubi tanalo ma kunula, Godote ebe nanitabokobi midipi Yua:pi nagodone kalakalago eba uwatelo, ebenu Uliyanate ibi ebenu talena wokopima: ebo ka:midilimene. ☆

¹⁷ Ebema: na Ya:su Kelisoko magumulo Godotamo me woko eba osiyodilonalo, ebe mabuma: amamanamo. ¹⁸⁻¹⁹ Numa:la:, Kelisote nado kebe wade wokonomo Yua:pi mabuma: kosiyodilonamile, na ebe kapiya tanaloma: tabo tolea:no ka:kiyawaomamo. Ebe woko ebe nale tabo kiyawao tanalamo ega:walo apa:mo osiyodilole tanalamo, iyo, Godokono anoano osiyodilole tanalamo ega:walo ebenu Uliyanano elawo tanalamo dosiyodilonaimo, me ebe wokola. Ega:walo naimano woko ebe nale Yua:pi Godotamo eba magatalelo iba:te ebetamo da:tudila:ona ebe tanalola, ebema: nale Kelisokono Wade Tabo kiyawao tanalago tote Yelusalema kawo duliynomolone wagilimite Ilikama mulu opamo gito nemaigimo, iyo, ebe woko kawonomo nale nanitabonomolo opolimo. ²⁰ Nanitabola, na ubi kawonomamo ma kunu iyatnaimo, nale Kelisoko iyatawa:piatamo ebenu

☆ **15:16:** Lom 1:5; 11:13

Wade Tabo ka:na:kiyawaonakoma:, mabu na ubia:nola lumagi idite dopamo dowagilimi ebe woko unamo woko walo ka:nosiyodiloma:. ✧

²¹ Numa:la:, Godokono Bukalo tabo idite ebe tanalo awokalima: ma kunu itana,

“Dopamo piyate Kawodawano tanalo kiyatawaiya:,

iba:te ebena tanalo kuima:na:,

ega:walo piyate ebena tabo dopamo kolowiya:,

iba:te walone tetelo wadenomamo kiyatawaoma:na:.” ✧

Polote Loma Kawo Duliyomolamo Toma: Ebena Nopo Dawokalimiya

²² Ebema: nanitabola, dopamo tete bilibilinomo epetapilo nale la:tamo pema: dowagelenakimo, gabote wiyasiya natamo mopilo itananaki. ✧

²³⁻²⁴ Wiyasiya me tetelo me tatali opo bilibilinomolo woko opoliyalimo, ebema: na ubila nale Spa:ini opamo wokoma: eba petolo gabo tetelo la: pulaema:. Nanitabola, ulama bilibilinomo epetapilo la: mabuma: ubi ma kunu iyatinakimo, ebema: tete tatalila na la:go kalakalago eba pokoliatepalo, modobola la:le na ebo kowalubinimamota nale naimano oli woko baiamo ka:toma:. ²⁵ Me tetenomolo nale wiyasiya la:tamo pea:no dopamo Yelusalema kawo duliyomolamo ka:tomamo, Godokono epate ebolo dilukuliona ibi ka:nowalubilima:. ✧ ²⁶ Mabu Ma:sadoniya opo ega:walo Guliki opolo dilukuliona, ebe sosi epate ibino ubilo nilakapo eba awokalimilo

✧ **15:20:** 2Kol 10:15-16 ✧ **15:21:** Ais 52:15 ✧ **15:22:** Lom 1:13 ✧ **15:25:** 1Kol 16:1-4

mani ebo alomiya, Godokono epate Yelusale-malo dilukuliona ibino nigologolopi kowalubil-ima: ✧ ²⁷ Nanitabola, iba:te Yu epono nigolo-golo epo epetapi kowalubilima: ibino ubi tanalo kalakalago diyatiya, ebe tanalo ebe modobo wok-ila. Iyo, dopamo Yu epate Yua:pino igilo mula:le mabuma: iba:tamo Godokono tepo magumuno wadewade tanalo wiya:no gito ikalamiya, ebema: modobola me tetelo Yua:piate ibino nilakapo maniamo ega:walo inamabuamo Yu epo gito nowalubilima:na: ✧

²⁸⁻²⁹ Ebema: naimano tanalo ma kunula. Yua:piate nilakapolo dalomoiya, nale ebe mani kawodopo Yelusalema duliyomolo epatamo eba pikalamelo, ebe walubi woko iba:tamo popoliyate nale Spa:ini mulu opamo to ebo kowagilimamo. Ebene gabo tetelo nale la:tamo da:pemaigamo, na iyatawala nale la:go eba pokoliatepalo, Kelisote nado ebena iyaiya kalakala tanalamo la: ebo ketabokailamolema:ta. ✧

³⁰ Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale Godokono Uliyanano nilakapo tanalamo la: aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo ma kunu toweolaemata, nale naimano tanaloma: Godotamo keba kunu ka:towetoweonakomo, modobola la:le nago kapimiya atumu na elawonomamo nadipanateniyala: ✧ ³¹ Ebene nale Yudiya opamo da:tomo, modobola la:imano towetowe tabono walubi tanalodo Godote na ebolo na:ga:lunatenemene nanitabokobi

✧ **15:26:** 1Kol 16:1; 2Kol 8:1; 9:2,12; Ali 24:17 ✧ **15:27:** 1Kol 9:11 ✧ **15:28-29:** Lom 1:11 ✧ **15:30:** 2Kol 1:11; Kol 4:3; 2Tes 3:1

midia:piate na kubainamekapoma; ega:walo ebena epate Yelusalemalo dilukuliona, nale nanitabokobi midipi epetapino nilakapo mani iba:tamo da:nikalaemo, ebete ebe tanalodo ibino kalakala kawokobi na:midililaemene.
³² Ebema: nanitabola, Godote ubi diyatimene, na ebe tanalona la:tamo kawo kalakalago pete naimano uliyana apulo nale la:godolo wade ela kapamiatepamamo.

³³ Epatamo milo dikalamena, modobola ebe Godote la: bilibilinomagodolo nokolinamene. Me tabo ebe nanitabonomola, taula.

16

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Nilakapo Tabo Ebena Namutupiatamo Da:kiyawaiya

¹ Ebema: a nanitabokobi midipino naniko Pibikono tanaloma: na Polote la: analemata, ebe Senekiliya duliyaomolono sosi watowatopi magumulo wade walubi kamiyale idima: eda:na.

² Ebete la:tamo da:pemaigamene, modobola la:le Kawodawano mailamo ebe kalakalago eba lawelo, modoboa: tanalo idi ebegodolo duma:ema ebetamo gito nikamiyala; mabu Godokono epate ebako osiyodilo tanalodo ebena wadewade ga:limapi gudima: eda:ona. Nanitabola, dopamo tete bilibilinomo epetapilo na ega:walo epo epetapi bilibilinomo ebete a wadenomamo walubinaki.

³ Ega:walo nale Pilisilako Akuilako iba:tamo nilakapo tabo palibomo, nanitabola, iba:te Ya:su

Kelisoko magumulo nago wade woko osiyodilon-aka. ✧ ⁴ Iyo, tete idilo iba:te na mabuma: ibino igilo atutulatelema: negeliya ebe tanalo kawo tanaloo:, ebema: ibino katene apa:mo tatalila a:elama:, ebe mabuma: na ega:walo Yua:pino sosi epo bilibilinomate iba:tamo nekalakalaonama:.

⁵ Ega:walo kebe nanitabokobi midipiate ibino motolo daladabutinaka, naimano nilakapo tabo iba:tamo atumu nakapalibomo.

Ega:walo naimano wade lumaginomo Epinit-asitamoo nilakapo tabo kapalibomo, ebe A:isiya opo kawonomolo Kelisoko nanitabokobi midipi magumulo dopo lumagima: ediya.

⁶ Ega:walo naimano nilakapo tabo Ma:litamo nakapalibomo, ebe la: mabuma: woko elawonomamo dosiyodilonami ebe kamiyalela.

⁷ Ega:walo naimano Yu epo netewa dubu A:ndolonaikasiko ega:walo kamiyale idi Yuniyasiko, iba:tamo naimano nilakapo tabo atumu nakapalibomo. Iba:te Ya:sukono alibolepi magumulo kawokawopima: eda:ona, nanitabola, iba:te dopamo nago idoko motolo ilukulinamiya, ega:walo nale Kelisoko nanitabokobi midia:no iba:te dopamo ebetamo olobiliya.

⁸ Ega:walo A:mapiliyatasitamoo naimano nilakapo tabo kapalibomo, ebete aimano Kawodawa magumulo naimano wade namutudawama: eda:na.

⁹ Ega:walo naimano nilakapo tabo Ebanasitamoo nakapalibomo, ebe Kelisoko magumulo ago woko bosiyodilona, ebene naimano wade

✧ **16:3:** Ali 18:2

lumagi idi Sta:ikisiko ebete atumu naimano nilakapo tabo olowite nelaemene.

¹⁰ Ega:walo Apilisitamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, ebete ebenu Kelisoko waloma:ta tanalo tolea:no iyalo awokaliminomo awokalimiya.

Ega:walo Alistabulasikono moto gu epatamo naimano nilakapo tabo atumu nakapalibomo.

¹¹ Ega:walo naimano Yu lumagi idi Elodiyanatamo naimano nilakapo tabo kapalibomo.

Ega:walo Nasisasikono moto gu epo magumulo piyate Kawodawa Kelisoko nanitabokobi midipima: deda:ona, nale naimano nilakapo tabo iba:tamo atumu nakapalibomo.

¹² Ega:walo Taipinako Taiposako iba:tamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, me kamiyala:te Kawodawatamo woko wadenomamo osiyodilonami ebe kamiyale idila.

Ega:walo nale naimano wade lumaginomo Pesisitamo naimano nilakapo tabo atumu nakapalibomo, ebe Kawodawatamo woko elawonomamo dosiyodilonami ebe kamiyale idila.

¹³ Ega:walo Lupasitamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, ebete Kawodawatamo woko elawamo eba osiyodilonalo wade mailonomo ebo lawiya, ega:walo ebenu menokote atumu naimano nilakapo tabo olowite nelaemene, mabu ebete na ebenu gudu idima: midiniya.

☆

¹⁴ Ebene Asinikitasiko ega:walo Pelegoniko, Emisiko ega:walo Patobasiko, ega:walo dubu idi

Emasiko, ibi ega:walo iba:go dilukulina nale ebe nanitabokobi midipi bilibilinomatamo atumu naimano nilakapo tabo kapalibomo.

¹⁵ Ebene Pologasiko ega:walo Yuliyako, Neliyasiko ega:walo ebena ekawi buwele, iyo, Olimapasiko atumu ega:walo Godokono epo epetapi bilibilinomate iba:go dilukulina, iba:tamo nale naimano nilakapo tabo kapalibomo.

¹⁶ Ebene la: daladabuta:ema, modobola la: bilibilinomo epetapiate epetapino koto uwateuilo na:wiyamidauiyala:. Nanitabola, iyaiya sosi epo epetapi bilibilinomate ibino nilakapo tabo la:tamo palibola: ✧

Polote Ebena Iyaiya Uwomu Iyatulame Tanalo Da:kiyawaiya

¹⁷ Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale la: kawonomamo analemata, la: nanisiwale! Piyate nanitabokobi midipi magumulo anagiyamida tanalo eba osiyodilolelo epetapino nanitabokobi midi tanalo da:kubailamenaka, la: iba:go kapiyama: akoeda:oala:. Nanitabola, la:le wade wokiago dopamo duwata:wiyama, iba:te ebe wadewade iyatulame tanalago gowelaona, ✧ ¹⁸ ebema: piyate ebako kubakuba tanalo dosiyodilolena, iba:te aimano Kawodawa Kelisotamo nani woko osiyodiloa:no, ibino kateneno kubakuba ubi tanalo kapiyamo tudila:ona. Ebene piyate kuba osiyodilole iyatawa: gudimu dilukulina, iba:te ebako tuputupupi a:da: elemasigi mulo tanalodo eba walogolenalo ibino

✧ **16:16:** 1Kol 16:20; 1Pit 5:14 ✧ **16:17:** Ma:t 7:15; Tai 3:10

tepo magumuno woki ebo kubailamenaka. ☆
 19 Wiyasiya la:imano tanalo eba kunua: Iyo, epo epetapi bilibilinomate iyalo olowiya, la:le Kelisokono nani tabamo da:tudila:wenama, ebema: la: mabuma: na kawonomamo kalakalanamo, ega:walo na ubila la: mulo wokido wadewade tanalo kapiya eba malagidilolenalo, kuba osiyodilole iyatawa: gudimu nilukulinala: ☆

20 Ebene epatamo milo dikalamena, ebe Godote tete tatalila Saitanako la:imano agowa mabuamo ba:idilote, la:le ebe agowamo ebo ka:mikitamamota. Modobola Kawodawa Ya:sukono nilakapo tanalote la:godolo nitanamene. ☆

21 Ebene nago woko kapimiya dosiyodilona, ebe wadedawa Timotite naimano Yu namutupi epetapiago Lusiyasiko ega:walo Ya:isoniko ega:walo Sosipatako, iba:te ibino nilakapo tabo la:tamo paliba. ☆

22 Ega:walo me tanalo idila. Na Tetiyasite Poloko mabuma: me leta tabo akulolemo, ma kunu nale aimano Kawodawano mailamo naimano nilakapo tabo atumu la:tamo nakapalibomo.

23 Ega:walo Ga:iyasite ebena nilakapo tabo kapalibo, ebena motamo sosi epate paladabutinaka, ega:walo na Polote eba:go eba okolinalo ebete na wadenomamo walubininako. Ebene me kawo duliynomolono gabamani apulo mani dumina ebe dubu Elastasiko, ebete aimano nanitabokobi midi

☆ 16:18: Pil 3:19; 2Pit 2:3 ☆ 16:19: Lom 1:8; 1Kol 14:20

☆ 16:20: W Mabu 3:15 ☆ 16:21: Ali 16:1-2; 19:22; 20:4

ekawi Katasiago, iba:te la:tamo ibino nilakapo tabo atumu nakapaliba. ☆

²⁴ Modobola aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote la: bilibilinomagodolo nitanamene. Me tabo ebe nanitabonomola, taula.*

Polote Leta Uwomu Apulo Godoko Demoiya

²⁵ Ebema: modobola a Godoko kowalogiye! Na Polote Ya:su Kelisoko mabuma: kebe Wade Tabo ka:kiyawaonakomo, Godote modobola ebe wade tanalamo la: nanitabokobi midi magumulo kodakodailaema:. Nanitabola, ebete dopamo tete geyageyanomolo kebe nanitabo tanalo kowaminanamile, me tetelo ebete ebe tanalo eba awokaliminalo na ebema: kiyawaonakomo.

☆ ²⁶ Iyo, Godokono woki awokalimipiate ebene Bukamo dopamo dakulolenakiya, ebe iyaiya tabono tanalone ebene nanitabo tanalote me tetelo nawokalana, ebema: Uwomua: Igilo Godote a ebene wokopi na:totomuaten, ale ebene nanitabo tanalo me opo epo bilibilinomatamo kanawokalima:, iba:te ebe nanitabokobi eba midinalo ebetamo ka:tudila:onama:.

²⁷ Ebema: Mulodawanomo ebe Godoko kapiyala. Modobola ebete Ya:su Kelisodo amama tanalo lawete, ebene ebe wade tanalote uwomua: tetelo ebegodolo nitanamene! Me naimano tabo uwomula. Taula.

☆ **16:23:** Ali 19:9; 1Kol 1:14 * **16:24:** Lom 16:24 buka apuno tabo Polote ebene letamo kakuloliya:, wiyasiya ebene leta osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

☆ **16:25:** Epe 1:9; 3:5,9; Kol 1:26; Lom 1:5

GODOKONO WADE TABO
The New Testament in the Fly River dialect of the
Tabo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Fly River) long
Niugini

Copyright © 2006 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tabo (Fly River) (Tabo)

Dialect: Fly River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

cbbd3ff2-0ca7-5896-b3fd-850bc0fd18b7